

gemeente
Neder-Betuwe

Bestuursrapportage Najaar 2021

Gemeente Neder-Betuwe

- Dodewaard
- Echteld
- Dzendoorn
- Kesteren
- Ochten
- Opheusden

Opheusden, 26 oktober 2021

Behandeling
collegevergadering
van 9 november 2021

Behandeling
gemeenteraadsvergadering
van 9 december 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord van het college	3
Leeswijzer	5
Financiële positie 2021-2024	7
Incidentele en structurele ontwikkelingen	8
Voortgang realisatie programma's	10
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	11
Programma 2 Openbare orde en veiligheid	18
Programma 3 Fysieke leefomgeving.....	23
Programma 4 Economie	35
Programma 5 Wmo, jeugdzorg en participatiewet.....	43
Programma 6 Onderwijs, sport en welzijn.....	55
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB, onvoorzien	64
Paragrafen	72
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	73
Paragraaf 4 Financiering.....	74
Totaaloverzicht van financiële afwijkingen per programma	76

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

Aan de raad van de gemeente Neder-Betuwe,

Hierbij bieden wij u de Bestuursrapportage najaar 2021 aan. Deze geeft de financiële en beleidsmatige voortgang aan van de uitvoering van de Begroting 2021, die u in november 2020 heeft vastgesteld.

De eerste reguliere bestuursrapportage van dit jaar

Normaliter zouden we u twee keer per jaar een bestuursrapportage voorleggen: een eerste rapportage met als peildatum 1 mei en een tweede rapportage met als peildatum 1 oktober. De eerste rapportage was dit jaar beperkt tot een financiële rapportage, omdat het voor de ambtelijke organisatie vanwege de heroverwegingsoperatie en de coronapandemie niet mogelijk bleek om naast het reguliere werk een volwaardige bestuursrapportage samen te stellen. De bestuursrapportage die wij u nu voorleggen, geeft wel ook een overzicht van de beleidsmatige voortgang van de begrotingsrealisatie.

De laatste bestuursrapportage van deze raadsperiode

Op 16 maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Dat brengt met zich mee dat dit het laatste planning & controldocument is van deze raadsperiode. De Jaarstukken over 2021 worden aan de nieuwe raad voorgelegd, voor de raadsvergadering van juli 2022.

Het doet ons goed dat we u in deze rapportage kunnen melden dat veel van de voornemens uit het Coalitieprogramma 'Samen bouwen aan Ruimte voor de Samenleving' zijn gerealiseerd. De meeste 'stoplichten' die bij de doelstellingen zijn opgenomen, staan dan ook op groen. Wij kijken met een goed gevoel terug op wat is bereikt en met de stappen die we tegelijkertijd met u hebben gezet om de toekomst als financieel gezonde gemeente aan te kunnen.

Tegelijkertijd is in deze bestuursrapportage te zien dat de coronapandemie invloed heeft op het tempo waarin zaken kunnen worden gerealiseerd. Zo was het in de eerste helft van het jaar lastig om (participatie)bijeenkomsten en overleggen met de samenleving te organiseren, waardoor verschillende initiatieven nog niet zover uitgekristalliseerd zijn als wij graag hadden gewild. Het leidt er ook toe dat wij u in deze bestuursrapportage - bij hoge uitzondering - voorstellen om een aantal restantbudgetten voor een tweede keer over de jaargrens heen te schuiven.

Verwacht financieel resultaat

De ontwikkelingen in deze bestuursrapportage leiden per saldo tot een positieve bijstelling van de financiële positie voor het jaar 2021 met ruim € 1,9 miljoen. Een aantal ontwikkelingen werkt ook structureel door. Voor de komende jaren brengt deze bestuursrapportage per saldo meevallers met zich mee ter hoogte van € 370.395 (2022), € 554.790 (2023) en € 148.157 (2024). De conclusie daarvan is dat het financieel perspectief gunstiger is dan in de Begroting 2021 werd geraamd.

Een groot deel van dit voordeel komt voort uit de septembercirculaire van het Gemeentefonds, waarover we u meer hebben geschreven in een raadsinformatiebrief bij de Begroting 2022. Maar er zijn in deze bestuursrapportage ook een aantal andere incidentele en structurele ontwikkelingen opgenomen, die bij elkaar opgeteld een belangrijk effect hebben op de financiële positie. U vindt alle incidentele en structurele ontwikkelingen onder elkaar samengevat in het hoofdstuk 'Incidentele en structurele ontwikkelingen' en opgeteld in de 'Financiële positie'.

De voorspellende waarde voor het jaarrekeningresultaat

De bestuursrapportage maakt de beleidsmatige en financiële balans op per 1 oktober 2021. Op basis daarvan wordt u een begrotingswijziging voorgesteld, waarmee de lasten en baten weer passen bij de actualiteit.

Maar wij zijn terughoudend met het nu al trekken van conclusies over wat dit saldo betekent voor de (financiële) afronding van 2021. Dat is allereerst omdat er nog een kwartaal te gaan is, waarin vanwege corona vertraagde voornemens alsnog met meer vaart worden opgepakt. Anderzijds is het traject om realistischer te ramen nog niet afgerond, waardoor het ook dit jaar nog mogelijk is dat de jaarrekening incidentele voordelen bevat waarachter een structurele trend schuil gaat.

Tot slot

Deze bestuursrapportage is geen kort document, maar bevat een uitgebreid inzicht in de beleidsmatige en financiële stand van zaken van dit najaar. We gaan hierover graag het gesprek aan met uw raad.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe,

De secretaris,

De burgemeester,

Gerrit Stam

Jan Kottelenberg

LEESWIJZER

Met deze bestuursrapportage informeert het college de raad over de realisatie van de Begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 per 1 oktober 2021. Deze bestuursrapportage bevat een uiteenzetting over de uitvoering en bijstelling van het beleid en de financiële afwijkingen.

Opbouw en indeling van de bestuursrapportage

De indeling van deze bestuursrapportage sluit aan op de Begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024. Deze bestaat uit een voorwoord van het college, uiteenzetting van de financiële positie, incidentele verbeteringen of verslechtingen, structurele verbeteringen of verslechtingen, overige kleine verschillen en de beleidsmatige en financiële verantwoording. De bestuursrapportage wordt afgesloten met een totaaloverzicht van de financiële afwijkingen per programma.

Verantwoording op de begrotingsprogramma's

De beleidsmatige en financiële verantwoording is opgezet vanuit dezelfde begrotingsprogramma's als de Begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024. Er zijn zes programma's:

- Programma 1: Bestuur en Dienstverlening
- Programma 2: Openbare orde en Veiligheid
- Programma 3: Fysieke Leefomgeving
- Programma 4: Economie
- Programma 5: Wmo, Jeugd en Participatiewet
- Programma 6: Onderwijs, Sport en Welzijn
- Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB, en onvoorzien.

Elk programma kent in deze bestuursrapportage de volgende opbouw:

- De missie van dat programma, zoals verwoord in de Begroting 2021 en meerjarenraming 2022 -2024;
- Beantwoording van de eerste twee 'W-vragen' per thema:
 - Wat wilden wij bereiken?
 - Wat zouden we daarvoor doen?
- Een tabel waarin met kleuren is aangegeven hoe de realisatie van de doelstellingen voor dat thema is verlopen;
- Ontwikkelingen die zich binnen dat thema hebben voorgedaan;
- Overige ontwikkelingen die zich binnen dat begrotingsprogramma hebben voorgedaan;
- Beantwoording van de eerste twee 'W-vragen' voor de verbonden partijen binnen dat programma:
 - Wat wilde de verbonden partij voor ons bereiken?
 - Wat zou de verbonden partij daarvoor doen?
- Ontwikkelingen die zich bij die verbonden partij hebben voorgedaan;
- Beantwoording van de derde 'W-vraag' voor het gehele begrotingsprogramma: Wat heeft het gekost?
 - met een toelichting op de afwijkingen groter dan € 25.000 per taakveld;
 - en een overzicht van de mutaties in reserves

Verantwoording over paragrafen alleen bij belangrijke ontwikkelingen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van bepaalde beleidsmatige en financiële aspecten van de begroting. Deze worden in elke paragraaf gezien vanuit een ander perspectief. Over de ontwikkelingen in de paragrafen wordt in principe alleen in de begroting en in de jaarstukken gerapporteerd. In een bestuursrapportage worden alleen belangrijke actuele ontwikkelingen gemeld.

In de voorliggende bestuursrapportage zijn er ontwikkelingen te melden in:

- Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen;
- Paragraaf 4 Financiering.

De overige paragrafen ziet u in deze bestuursrapportage dus niet terug.

Stoplichtmodel voor de realisatie van beleid

In onze planning & controldocumenten gebruiken we een stoplichtmodel om de realisatie van het beleid aan te geven. Per thema geven we aan of resultaat, tijd en middelen op schema liggen:

Resultaat:

Worden de beleidsinhoudelijke doelstellingen (naar verwachting) behaald of is het al gelukt de doelstellingen te behalen?

Tijd:

Verloopt het behalen van de doelstellingen qua planning op schema? Of is het volgens planning gelukt de doelstellingen te behalen?

Middelen:

Zijn de toegekende middelen toereikend (geweest)?

Resultaat en tijd

Voor de voortgang van resultaat en tijd worden allereerst de reguliere stoplichtkleuren gebruikt: rood, oranje en groen. Sinds de Jaarstukken 2020 is daaraan een kleur aan toegevoegd: blauw. Die kleur gebruiken we wanneer geen van de andere kleuren voldoende kunnen uitleggen wat in 2021 is gerealiseerd. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer in het afgelopen jaar is besloten de planning of doelen bij te stellen, en de realisatie sindsdien verloopt conform dat gewijzigde besluit.

De vier kleuren voor resultaat en tijd betekenen het volgende.

	Het resultaat is binnen de geplande tijd behaald, of de realisatie verloopt volgens planning.
	De doelstellingen zijn wel behaald, maar niet binnen de geplande tijd. Of: de planning is wel gehaald, maar de doelstellingen zijn niet volledig behaald. Of (voor lopende initiatieven): het is nog niet zeker of het resultaat gehaald kan worden binnen de geplande tijd.
	We verwachten de doelstellingen niet te behalen en/of wijken sterk af van de planning.
	Anders, bijvoorbeeld: Er hebben zich ontwikkelingen voorgedaan waardoor de doelstellingen en/of de planning zijn bijgesteld.

Middelen

Voor de middelen gebruiken we alleen de drie kleuren van het stoplicht.

	De doelstellingen zijn of worden binnen het beschikbare budget behaald.
	Het is nog niet zeker of de doelstellingen binnen het beschikbare budget behaald kunnen worden
	Het budget is of wordt overschreden, of er is budget over.

Groen = geen toelichting

Wanneer de realisatie in 2021 conform planning, doelen en budget is verlopen, is geen toelichting opgenomen. Wanneer één van de drie afwijkt, wordt toegelicht wat daar aan de hand is.

FINANCIËLE POSITIE 2021-2024

	Begroting	Begroting	Meerjarenraming	
	2021	2022	2023	2024
Begroting 2021 (jaarschijf 2021) Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2024 (vanaf jaarschijf 2022)	-61.338	-46.202	-237.699	-311.084
Doorwerking financiële effecten vastgestelde en concept begrotingswijzigingen	-337.803	0	0	0
Financiële effecten bestuursrapportage najaar 2021	-1.925.405	-370.395	-554.790	-148.157
Totaal	-2.324.546	-416.597	-792.489	-459.241
+ = tekort - = overschot				

INCIDENTELE EN STRUCTURELE ONTWIKKELINGEN

De incidentele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie worden hoofdzakelijk veroorzaakt door:					
Incidentele Ontwikkelingen	Pr.	2021	2022	2023	2024
Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)	3	20.000			
Aanspraak budget coronagerelateerde kosten (meerkosten Wmo)	5	15.254			
Aanspraak budget coronagerelateerde kosten (meerkosten Jeugd)	5	50.945			
Aanspraak budget coronagerelateerde kosten (tijdelijke uitbreiding van schoolmaatschappelijk werk)	5	10.000			
Vrijval budget Re-integratie en participatie	5	-25.000			
Lagere uitvoeringskosten t.b.v. wet gemeentelijke schuldhulpverlening	5	-25.300			
Inrichting Sebaschool en De Wegwijzer	6		27.740		
Vrijval budget bevordering sportdeelname	6	-26.500			
Aanspraak budget coronagerelateerde kosten (instandhouding culturele infrastructuur)	6	70.000			
Doorontwikkeling financiële informatievoorziening	AD	16.800	230.000	31.200	
Verlenging Chief information security officer CISO	AD		50.000		
Aanspraak budget coronagerelateerde kosten (extra inzet kernpunten)	AD	62.000			
Taakstellende bezuiniging De Eng	AD	58.500			
Aanspraak budget coronagerelateerde kosten	AD	-208.199			
Vennootschapbelasting (VpB)	AD	-30.884			
Actualisatie uitvoering lopende investeringen	3,4,5,6	-578.173			
Meicirculaire 2021	3,5,AD	-979.976			
<u>Bestemmingen 2021 naar 2022:</u>					
Communicatie en toelichting 75 jaar Bevrijding	1	-39.000	39.000		
Niet-vergunning gebonden toezicht en handhaving	3	-110.000	110.000		
Woonbeleid	3	-9.000	9.000		
Huisvesting arbeidsmigranten	3	-20.000	20.000		
Lokaal Investerings Fonds (LIF)	4	-10.000	10.000		
Bedrijfsverplaatsing	4	-57.500	57.500		
Gastvrije Waaldijk (fietsverbinding)	4	-25.000	25.000		
Beschermd Wonen	5	-71.000	71.000		
Coronacompensatie Jeugd uit de Meicirculaire 2021	5	-123.000	123.000		
Coronacompensatie schuldhulpverlening (Dec. Circulaire 2020 jaarschijf 2021)	5	-19.700	19.700		
Budget bevordering sportdeelname	6	-67.500	67.500		
Budget skate-/skeelervoorziening	6	-65.000	65.000		
Accommodatiebeleid i.r.t. leefbaarheid	6	-81.000	81.000		
Subsidieregeling dorpshuizen	6	-12.500	12.500		
Coronacompensatie instandhouding van onze culturele infrastructuur (Dec. Circulaire 2020, jaarschijf 2021)	6	-58.390	58.390		
Accommodatiebeleid i.r.t. MFA	6	-68.000	68.000		
<u>Mutaties via Algemene Reserve</u>					
Bestemmingen 2021 naar 2022	R (AD)	804.090	-804.090		

Doorontwikkeling financiële informatievoorziening	R (AD)	-16.800	-230.000	-31.200	
Reserve Verkeer & Vervoer	R (3)	868.454			
Totaal		-751.379	110.240	0	0
+ is tekort, - is overschot					
De structurele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie worden veroorzaakt door:					
Structurele Ontwikkelingen	Pr.	2021	2022	2023	2024
Stabiliseren Lagecampseweg	3		9.614	9.554	9.494
Omzetten VZ Verkeer & Vervoer naar Reserve Verkeer & Vervoer	3	-489.691	-96.287	-62.163	-97.281
M3 Regiekamer overeenkomsten	3	23.000	23.000	23.000	23.000
Actualisatie deel B nota BOVO	3	-125.702	14.720	65.005	13.155
WMO herijking	5	247.537	698.773	757.877	808.027
Jeugd herijking	5	-318.130	84.761	351.929	617.870
Personeelslasten	AD	122.966	144.334	109.338	109.338
Septembercirculaire 2021	5,6, AD	-432.629	1.416.325	1.818.716	1.730.714
<u>Mutaties via Algemene Reserve</u>					
Omzetten VZ Verkeer & Vervoer naar Reserve Verkeer & Vervoer	R (AD)	-378.763	96.287	62.163	97.281
Reserve Bovenwijkse Voorziening	R (3)	471.702	158.780	134.395	-40.155
Reserve Fonds Ruimtelijke Investerings	R (3)	60.500	20.000	-69.400	27.000
Reserve Kapitaallasten	R (3)	-374.000	-218.520	-118.000	14.600
Totaal		1.193.210	-480.863	-555.018	-148.385
+ is tekort, - is overschot					
De verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie veroorzaakt door overige kleine verschillen.					
Structurele Ontwikkelingen	Pr.	2021	2022	2023	2024
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden (meicirculaire 2021)	2	9.813			
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	3	1.260	1.260	1.260	1.260
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	4				
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	5	7.909	7.000	7.000	7.000
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden (meicirculaire 2021)	6	8.079			
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	6	-7.710	-7.821	-7.821	-7.821
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	AD	-169	-211	-211	-211
Totaal		19.182	228	228	228
Totaal					
		1.925.407	-370.395	-554.790	-148.157
+ is tekort, - is overschot					

VOORTGANG REALISATIE PROGRAMMA'S

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Missie

Wij hebben te maken met een veranderende samenleving die voortdurend in beweging is. Dat betekent ook dat wij de samenleving in een eerder stadium betrekken bij ontwikkelingen en kansen die op ons afkomen. Bestuur en organisatie staan ten dienste van de inwoners. We redeneren 'van buiten naar binnen'. Onze bestuurders en medewerkers staan met beide benen in de maatschappij, zodat zij inwoners en maatschappelijke partners op serieuze wijze kunnen betrekken bij voor hen belangrijke vraagstukken. Wij informeren onze inwoners goed en tijdig over het gemeentelijke beleid. Wij voeren onze taken snel, adequaat, klantgericht en klantvriendelijk uit. De wensen van onze inwoners en onze wettelijke taken zijn het uitgangspunt van onze dienstverlening.

Kernwaarden die belangrijk zijn voor onze dienstverlening zijn: interactiviteit, pro-activiteit, betrouwbaarheid en persoonlijk contact. Waar het voor het bereiken van onze lokale wensen en doelen nodig is om met andere overheden samen te werken, doen wij dat op een slimme manier. Wij zien de gemeenschappelijke regelingen, die taken voor ons uitvoeren, als een verlengstuk van de gemeente. Zij verdienen serieuze aandacht, sturing en waardering.

Thema's

1.1 Communicatie

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Een optimaal ingerichte website als communicatief sterk middel om zoveel mogelijk inwoners snel op weg te helpen, juist ook op het vlak van de zorg voor onze inwoners (sociaal domein)

- Een modern ingerichte website, klantgericht, toegankelijk en gebruiksvriendelijk.

Tijdige en proactieve communicatie met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers

- Vaststellen van een nieuw communicatiebeleidsplan, waarbij de raad wordt betrokken in de kaderstelling van het beleid.
- Optimaliseren van openingstijden van het Klantcontactcentrum (KCC) vanaf 2021.

De begroting en jaarrekening zijn digitaal eenvoudig toegankelijk en begrijpelijk voor inwoners

- Digitaal ontsluiten van de begroting en jaarrekening (LIAS)

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Openingstijden Gemeentewinkel

In bijna heel 2021 hebben we door de gevolgen van de coronapandemie aangepaste openingstijden van het Klantcontactcentrum en de Gemeentewinkel gehanteerd. We hebben geconstateerd dat dit weinig tot geen problemen (wachttijden of moeilijk bereikbaar) heeft opgeleverd voor onze inwoners, ondernemers en instellingen.

Door de huidige financiële situatie en de nieuwe inzichten die de coronacrisis met zich meebrengt, houden wij de openingstijden opnieuw tegen het licht. We bekijken onder meer welke mogelijkheden er zijn om via herschikking van de openingstijden tot besparing te komen zonder afbreuk te doen aan het niveau van dienstverlening. Dit doen we o.a. door te experimenteren met

de openingstijden, uiteraard gebeurt dit op een manier dat voor de inwoners en ondernemers duidelijk is wanneer het gemeentehuis wel en niet open is. Verder gebruiken wij data uit het NVVB-dashboard en organiseren wij een klanttevredenheidsonderzoek. We informeren u hierover bij de eerst volgende bestuursrapportage.

1.2 Een gezonde organisatie

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Een gezonde en professionele organisatiecultuur

- Werken aan een compacte en efficiënte organisatie.
- Werken aan een gezonde bestuurs- en organisatiecultuur, waarin professioneel, open, klant- en resultaatgericht wordt samengewerkt.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Tijdens de coronapandemie is gebleken dat onze organisatie ook in crisistijd wendbaar en verbindend is. Tegelijkertijd heeft deze situatie veel van de organisatie en haar medewerkers gevraagd. We verwachten dat met verdere afschaling van de landelijke coronamaatregelen er verder geïnvesteerd kan worden in de organisatie(cultuur). Een onlangs gehouden medewerkertevredenheidsonderzoek zal hiervoor mede input leveren.

1.3 Intergemeentelijke en regionale samenwerking

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Gemeente Neder-Betuwe blijft zelfstandig en is voorloper bij het ontwikkelen en benutten van kansen in de regio

- Met effectiever en efficiënter samenwerken met andere gemeenten kunnen we onze gezamenlijke lokale ambities bereiken, kosten besparen, kwetsbaarheid verder verminderen en expertise benutten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Overige ontwikkelingen

In deze bestuursrapportage zijn alle verbonden partijen opgenomen onder de relevante begrotingsprogramma's. Waar dat aan de orde is, zijn de actuele ontwikkelingen opgenomen.

1.4 Optimaal benutten (subsidie)gelden

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Optimaal benutten van subsidiegelden van hogere overheden, bedrijven en overige instellingen

- Tijdig betrekken van de gemeenteraad bij wensen.
- Zo vroeg mogelijk in beeld brengen van mogelijke subsidiabele projecten.
- Inzetten van partijkanalen en regionale afstemming voor lobbytrajecten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Voorbereiding inzet subsidioloog

Ook in 2021 maken we gebruik van subsidies voor de realisatie van onze ambities. Een voorbeeld daarvan is de inzet van gelden uit de Regio Deal Rivierenland voor maatregelen om de klimaatadaptatie te versnellen, de regionale Woonmonitor en de beheerstichting voor de huisvesting van arbeidsmigranten.

In het najaar van 2021 hebben we de inzet van een subsidioloog voorbereid, die de aanvragen en afhandeling verder zou kunnen structureren. Over de inzet hiervan moet nog besluitvorming plaatsvinden.

1.5 Procedures en vergunningen

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Alleen noodzakelijke regels en verordeningen handhaven

- Continue ontwikkeling om procedures zo efficiënt mogelijk te laten zijn.
- We beperken ons tot het opstellen van noodzakelijke beleidsregels en verordeningen en het toezicht en de handhaving hiervan op.
- Actualiseren van beleid.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Nieuwe regelgeving coronapandemie

De COVID-19-pandemie heeft het afgelopen jaar gezorgd voor extra regelgeving die uitgevoerd en gehandhaafd moest worden. Zo voert de gemeente de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO) en Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) uit, net als de regels die voortkwamen uit de noodverordeningen en tijdelijke wet- en regelgeving rondom maatregelen op landelijk niveau. Deregulering is in zo'n tijd lastig te realiseren, wel is geprobeerd de vereisten en procedures zo simpel mogelijk te houden.

Vorbereiding op nieuwe regelgeving Omgevingswet

In het najaar van 2021 inventariseren we welke verordening en beleidsregels technisch en inhoudelijk moeten worden aangepast aan de Omgevingswet, waarbij we er op dit moment nog van uitgaan dat die wordt ingevoerd per 1 juli 2022. In de eerste helft van 2022 worden de aangepaste verordeningen en beleidsregels ter besluitvorming aangeboden.

1.6 Stedenband

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Stedenband met een agrarische gemeente buiten Nederland

- Onderzoeken van mogelijkheden voor een stedenband met een agrarische gemeente.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Voor samenwerking met een agrarische gemeente is het logisch samen te werken met onze ondernemers in de Laanboomsector. In eerdere jaarverslagen is al aangegeven dat er nu geen commitment is vanuit TCO voor het opzetten van een stedenband. In 2021 is er daarom niet actief aan gewerkt. Mocht er in de toekomst vanuit de ondernemers alsnog commitment ontstaan voor een stedenband, dan zullen wij het onderzoek opnieuw oppakken.

Ontwikkelingen?

Er hebben zich geen nieuwe ontwikkelingen voorgedaan.

Overige ontwikkelingen

Er zijn geen overige ontwikkelingen binnen dit begrotingsprogramma.

Verbonden partijen

Regio Rivierenland

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Mobiliteit

Goede bereikbaarheid van, naar en in de regio is een randvoorwaarde voor de economische groei en ontwikkeling van Rivierenland. De bereikbaarheid, veiligheid en doorstroming op de snelwegen A2 en A15 en op de provinciale en lokale wegen staan onder druk. Regionaal is het van belang om samen te werken aan de bereikbaarheid en te zorgen voor samenhang van mobiliteitsvraagstukken. Dit geeft de lobby richting Rijk en provincie meer kracht. Wij dragen jaarlijks €1,- per inwoner bij aan het regionale Mobiliteitsfonds. Er wordt ingezet op robuuste, duurzame en slimme bereikbaarheid van de regio.

Wat gaat de regio ervoor doen?

Uitvoering geven aan korte en lange termijn projecten, die staan in het Uitvoeringsplan Mobiliteit (juni 2019 vastgesteld). Dit uitvoeringsplan is een doorlopend programma en zet in op een robuust, duurzaam en slim netwerk. Van belang is het bevorderen van het gebruik van de fiets en het optimaliseren van het openbaar vervoer. Niet alleen voor een bijdrage aan het klimaat, ook de vitaliteit van burgers en de leefbaarheid van de kernen neemt hiermee sterk toe. Het verbeteren van de bereikbaarheid wordt zoveel mogelijk op een slimme, duurzame en innovatieve manier gedaan. Belangrijke projecten zijn samenwerking met Rijkswaterstaat en/of de provincie voor de verbetering van de doorstroming op de A2 en A15, de spoorverbinding Tiel – Arnhem en verbreding Rijnbrug.

Breedband

De gezamenlijke ambitie van Regio Rivierenland is om een 100% dekkend open breedbandnetwerk te realiseren. Zie voorts bij Programma 4.

Economie en Logistiek

Wij dragen tot nu toe jaarlijks € 3 per inwoner bij voor vulling van het Regionaal Investeringsfonds (RIF). In de meibrief 2021 meldden we u al dat de bijdrage voor het subsidiejaar 2021 geleverd uit het budget van de Regio Deal. Subsidieaanvragen bij het RIF kunnen gaan over een van de drie regionale (economische) speerpunten of op een combinatie van speerpunten.

Wat gaat de regio ervoor doen?

Informereren, stimuleren en faciliteren van ondernemers in Neder-Betuwe bij het indienen van RIF projectaanvragen. Wij ondersteunen de Logistieke Hotspot Rivierenland (LHR) en zijn betrokken bij de verbetering van LHR naar LHR 2.0. In de gewijzigde organisatiestructuur LHR 2.0 wordt niet meer gewerkt met certificaten, maar met partnerschap van de verschillende samenwerkingspartners. De gemeenten binnen Regio Rivierenland worden dan partner van de Stichting Nieuwe LHR.

Recreatie en toerisme

Ondersteunen van RBT Rivierenland met een jaarlijkse bijdrage van € 1,06 per inwoner en hier jaarlijkse prestatieafspraken met het RBT over maken. RBT Rivierenland zet 20 uur dienstverlening specifiek voor Neder-Betuwe in.

Agribusiness

Faciliteren van Greenport Gelderland met een jaarlijkse financiële bijdrage en zitting nemen in de Stuurgroep en Projectgroep Laanboompact.

Regionale profilering, lobby en versterking

Werken aan de profilering, lobby en branding van de regio FruitDelta Rivierenland in overeenstemming met het uitvoeringsprogramma van het Ambitiedocument 2016-2020 Regio Rivierenland.

Duurzame energie

Erop richten om in 2020 10% van de regionaal verbruikte energie lokaal en duurzaam op te wekken en het gebruik van fossiele brandstoffen te verminderen. Dit conform het uitvoeringsprogramma Duurzame Energie.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Gebiedsagenda

In 2021 is Regio Rivierenland op verzoek van de provincie gestart met het opstellen van een Strategische Gebiedsagenda, die de opgaven van de Pentahelix van overheden, ondernemers, inwoners, organisaties en onderwijsinstellingen aan elkaar verbindt. De Gebiedsagenda gaat over het sneller en breder realiseren van doelstellingen als brede welvaart, een duurzame economie en een goede leefomgeving. Deze wordt in het najaar van 2021 uitgewerkt in een versie 1.0, die ter vaststelling aan de gemeenteraden wordt voorgelegd. Op basis van de Gebiedsagenda gaan regio en provincie gesprekken aan over o.a. het benutten van provinciale geldbronnen voor de realisatie ervan.

Vaststelling Regionaal Economisch Ambitiedocument

In het najaar van 2021 besluiten alle rivierenlandgemeenten over het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025. Daarbij zit het voorstel om als opvolger van het Regionaal Investeringsfonds (RIF) een Regionaal Stimuleringsfonds in te zetten, met een inleg van 2 euro per inwoner. Uw raad heeft dit besluit in september genomen, de laatste gemeente besluit hierover naar verwachting in december 2021.

Veerverbindingen

Met Regio Rivierenland en VNG Gelderland overleggen we over de financiële toekomstbestendigheid van de veerverbindingen, nu de provincie Gelderland een terugtrekkende beweging maakt voor de subsidiëring van het Verenfonds. In 2021 is op initiatief van VNG Gelderland (als mede-eigenaar van het Verenfonds) een breder onderzoek gestart naar behoud van het netwerk van veren in Gelderland in de toekomst en welke rol de overheid hierin zou moeten hebben.

Wat mag het kosten?

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2021	2022	2023	2024
a.	Bestuur	-39.000	39.000	0	0
Totaal		-39.000	39.000	0	0

a. Taakveld 0.1 Bestuur (€ 39.000 doorschuiven van 2021 naar 2022 budgettair neutraal)

Communicatie & Voorlichting 75 jaar Bevrijding (incidenteel voordeel € 39.000 in 2021, incidenteel nadeel van € 39.000 in 2022)

Door de coronacrisis zijn vrijwel alle activiteiten in 2020 rondom de viering '75 jaar vrijheid' 'on hold' gezet en doorgeschoven naar 2021. Dit, in lijn met de plannen van de samenwerkende gemeenten voor dit jubileum in 'Tour de Waal' en met de plannen van Provincie Gelderland en waarvoor bekostiging zou zijn: 50% provincie, 25% bedrijfsleven en 25% gemeente. Dit alles bleek door de langer durende pandemie evenmin haalbaar om uit te voeren in 2021.

Er is dit jaar minimaal een beroep gedaan op dit budget, vooral gaat het om aanschaf boeken (over WOII en meisje Frank uit Ochten) van lokale schrijver voor scholen en de raad. Hetgeen nog over is zou dit jaar ten dele worden aangewend (na akkoord) voor grote activiteit 'The Island' bij De Spees in Opheusden in verlengde van Remember September. De draaiboeken van de organisatoren zijn gereed, maar ook deze activiteit is uitgesteld naar 2022. Ten slotte is het restantbedrag genoemd voor de activiteiten 70 jaar Molukkers in Nederland – tentoonstelling in Opheusden in mei 2022. Wij stellen voor dit bedrag over te hevelen naar 2022. Per saldo verloopt het doorschuiven budgettair neutraal en moet u in relatie zien met de verantwoording mutatie reserve onder de Algemene dekkingsmiddelen, overhead,VPB, en onvoorzien.

Mutaties in reserves

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen mutaties in reserves.

Programma 2 Openbare orde en veiligheid

Missie

Neder-Betuwe is een gemeente waarin iedereen zich veilig voelt, met een lokale overheid die zich daarvoor aantoonbaar inzet. Spelregels en grenzen zijn helder. Er wordt snel en merkbaar opgetreden tegen overlast en criminaliteit. We stimuleren burgers, bezoekers, ondernemers en veiligheidspartners om vanuit hun eigen verantwoordelijkheid bij te dragen aan de veiligheid binnen de gemeente.

Thema's

2.1 Hulpdiensten

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Adequate brandweezorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding

- Actualiseren van regionale rampen- en incidentbestrijdingsplannen.
- Dit doen we door te participeren in de werkgroep planvorming van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
- Up to date houden van de kennis en vaardigheden van de gemeentelijke crisisorganisatie.
- Dit wordt gedaan door de lokale crisisorganisatie (of onderdelen) te oefenen om de kennis en vaardigheden op peil te houden.

De hulpdiensten voldoen aan de normen voor de opkomsttijden

- Toetsen van de behaalde resultaten (opkomsttijden).
- Het toetsen wordt gedaan door het opvragen en bespreken van tussentijdse rapportages.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		In de tussentijdse rapportages zien we dat de doelstelling voor opkomsttijden ambulance niet wordt behaald. De doelstelling is: 95% van de spoedritten blijven binnen de 15-minutennorm. Eind 2020 is deze 89,10%.

Ontwikkelingen?

Er zijn geen ontwikkelingen.

2.2 Openbare orde en veiligheid

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Een veilige gemeente dankzij een integrale aanpak

- Uitvoering geven aan de kadernota Veiligheid 2019-2022 en het jaarplan veiligheid 2021. Daarbij ligt de focus op de inzet van preventiemaatregelen en het aanbieden van voorlichtingsactiviteiten. Op casusniveau wordt met betrokken partners een passende aanpak voorbereid om overlast en/of verdere problematiek tegen te gaan.

Afname ondermijnende criminaliteit

- Bespreken van casuïstiek in het intergemeentelijk projectbureau (aanpak van ondermijningscriminaliteit in de regio Gelderland-Zuid). Voorbeelden zijn: adresfraude, hennepsteelt, illegale handel, etc. Indien noodzakelijk wordt een plan van aanpak opgesteld om tot concrete acties over te kunnen gaan. Zoals de inzet van een integrale handhavingsactie, waarbij bijvoorbeeld vergunningen worden gecontroleerd of een huisbezoek wordt gebracht bij vermoedens van bijvoorbeeld adresfraude.

- Verhoging van gericht toezicht op straat, uitgevoerd door diverse veiligheidspartners zoals BOA, politie en overige toezichthouders, maar ook door bewustzijnsvergroting bij inwoners, ondernemers en bezoekers door hen te wijzen op het melden van signalen.

Afname vandalisme

- Inzetten op het doen van aangifte van alle vernielingen die aan gemeentelijke eigendommen worden aangericht. Wanneer de dader bekend is, wordt de schade verhaald.

Afname van alcoholgebruik en -misbruik, drugsgebruik en drugshandel

- Aanbieden van preventie/voorlichtingslessen aan VO scholen inzake alcohol, roken en blowen.
- Aanpakken van drugsproductie en -handel door uitvoering te geven aan het beleid op grond van artikel 13b Opiumwet en het Regionaal hennepconvenant. Daarnaast wordt gericht ingezet op het voorkomen van deze vorm van criminaliteit door middel van communicatie over feitelijke overtredingen en door inwoners bewust te maken van signalen en de mogelijkheden om signalen te melden.
- Inzetten medewerker van IrisZorg voor gerichte persoonlijke hulpverlening bij verslavingsproblematiek.
- Inzetten op de uitwerking van het Preventie- en Handhavingsplan uitvoering Drank- en Horecawet 2018-2022. Hierbij worden jaarlijks terugkerende educatie, voorlichting en de organisatie van toezicht/handhaving ingezet.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Door corona konden niet alle geplande preventie-activiteiten in het kader van het Preventie- en Handhavingsplan uitvoering Drank- en Horecawet 2018-2022 worden uitgevoerd. Enkele campagnes konden niet fysiek worden uitgevoerd en/of afgerond. Daarom is gekeken naar wat wel tot de mogelijkheden behoorde. Daarbij is vervolgens gekozen om aan te haken bij een landelijk initiatief n.a.v. het Nationaal Preventie akkoord met de strekking 'sportief, ook in de kantine – NIX18'. Ook is de Alcohol Verkeer Cursus (AVC) ingezet. De AVC wordt gegeven door de gemeente Neder-Betuwe in samenwerking met IrisZorg en is bedoeld om (jonge, toekomstige) weggebruikers bewust te maken van de gevolgen van het rijden onder invloed. Ook wordt tijdens de cursus aandacht besteed aan de effecten van drugs en het mobiel telefoongebruik (sms'en, appen, etc.) op de rijvaardigheid.

Ontwikkelingen?

Het thema cybercrime maakt onderdeel uit van het jaarplan veiligheid 2021 en werd vanuit die hoedanigheid meegenomen in de brede aanpak op het gebied van veiligheid. Echter, de toename van meldingen in de politiecijfers, de toenemende landelijke aandacht van dit thema en de ingeschatte risico's hebben geleid tot extra aandacht op het niveau van Gelderland-Zuid. In de laatste week van juni heeft daarom de week van de cyberveiligheid plaatsgevonden, waarbij de focus vooral lag op bewustwording en het geven van tips ter voorkoming van slachtofferschap. Deze extra aandacht wordt ook de komende periode, vanwege de prioriteit van het thema, voortgezet.

Overige ontwikkelingen

Er zijn geen ontwikkelingen.

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Programma vrijwilligheid

Diverse maatschappelijke, demografische en juridische ontwikkelingen zouden nu en in de nabije toekomst de robuustheid en toekomstbestendigheid van het stelsel van vrijwilligheid bij de brandweer kunnen ondermijnen. Dat is landelijk geconstateerd. De VRGZ gaat daarom een programma vrijwilligheid opstellen (2020-2023), dat gericht is op de onderdelen:

- werving en behoud van vrijwilligers;
- op korte termijn bestendigen van de inzet van vrijwilligers;
- versterken paraatheid;
- verkennen van mogelijkheden voor de lange termijn om het vrijwilligersstelsel meer toekomstbestendig te maken.

Risicogericht werken

Het verder versterken van het risicogericht werken van de brandweer door het huidige programma Risicobeheersing te actualiseren.

Omgevingswet

Met ingang van 1 juli 2022 wordt de Omgevingswet van kracht. Voor de brandweer spelen twee hoofdzaken een rol:

- een verschuiving van regelgericht werken naar meer risicogericht adviseren;
- het betrokken worden in de co-creatie van ruimtelijke ontwikkelingen voor wat betreft de veiligheidsrisico's.

Daarnaast is het doel om medewerkers voor te bereiden op de werkwijze, die de Omgevingswet van hen vraagt. Dit betekent:

- het in 2020 opleiden en trainen van medewerkers (kennis en gezag).

Verbinding versterken

Het wordt steeds belangrijker om de opgaven van de brandweer met partners in gezamenlijkheid te onderzoeken en voor te bereiden. Hierdoor moet er meer contact gezocht worden met bijvoorbeeld gemeenten en omgevingsdiensten dan tot nu het geval is. Het doel is:

- binnen de bestaande lijnorganisatie en werkzaamheden de samenwerking en relaties met partners versterken.

Informatie gestuurd werken

Data zijn voor de brandweer steeds belangrijker om beleid en uitvoering vorm te geven. De informatiebehoefte van de brandweer moet omgezet kunnen worden naar een passende ontsluiting van data, die geschikt is voor analyse en operationeel optreden.

- Aandacht gericht op proces en organisatie, waarbij de focus ligt op het doel om data op geografisch niveau te ontsluiten.

Schoon werken

In 2015 heeft het beschikbaar komen van gegevens over een verhoogd risico op kanker bij brandweerpersoneel geleid tot het nemen van maatregelen op het gebied van arbeidshygiëne ofwel schoon werken.

- In alle veiligheidsregio's zijn en worden maatregelen genomen om de principes uit de landelijke handreiking Schoon werken bij brand te implementeren, ook in de VRGZ.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		De Omgevingswet is doorgeschoven en wordt niet zoals eerder gepland vanaf 1 januari 2022, maar vanaf 1 juli 2022 van kracht.

Ontwikkelingen?

Er zijn geen ontwikkelingen.

Wat mag het kosten?

Programma 2 Openbare Orde en Veiligheid					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2021	2022	2023	2024
a.	Diverse taakvelden overige kleine verschillen	9.813	0	0	0
Totaal		9.813	0	0	0

a. Diverse taakvelden kleine verschillen (nadeel incidenteel € 9.813)

Overige kleine verschillen behoeven geen toelichting

Mutaties in reserve

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen mutaties in reserves.

Programma 3 Fysieke leefomgeving

Missie

Neder-Betuwe is een veilige, schone, aantrekkelijke en gevarieerde gemeente en staat bekend als het laanboomcentrum van Nederland, respectievelijk Europa. Wij werken samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan het behoud en de ontwikkeling van een duurzame, leefbare en vitale gemeente. We streven naar een evenwichtige ruimtelijke ordening, waarbij we landschappelijke waarden behouden. De woningvoorraad is kwalitatief op orde en stemmen we voortdurend af op de behoefte. Nieuwe kansen en ontwikkelingen grijpen we aan om de aanwezige kwaliteiten te versterken.

Thema's

3.1 Agro Business Centrum (ABC)

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Realisatie van het ABC

- TCO levert het Laanboomhuis en de assortimentstuin op en neemt deze in gebruik. TCO rondt een business case voor de realisatie van een bedrijfsverzamelgebouw naast het Laanboomhuis af.
- Het wegtracé voor de hoofdontsluiting van het ABC is de rondweg Opheusden. Het primaat ligt hierdoor binnen het project Rondweg Opheusden. Zie verder onder 3.5.
- Dit onderwerp is in september 2019 van de onderwerpenlijst voor de raadscyclus gehaald. De reden was dat we in 2018 verwachtten dat we voor de volgende fase van het ABC eenzelfde methodiek/ontwikkelstrategie zouden volgen en eenzelfde instrument voor kostenverhaal zouden opstellen (de Nota Kostenverhaal). De Nota Kostenverhaal 2.0 staat ter discussie. Kostenverhaal kan namelijk ook via de nota Bovenwijks of een Exploitatieplan geregeld worden. Kostenverhaal an sich staat niet ter discussie.
- Westelijk van de weg Pottenveld liggen meerdere percelen van derden. Met hen overleggen we over de gewenste verkaveling van bedrijfskavels binnen de ABC-kaders, rekening houdend met de Rondweg Opheusden.
- Aan het eind van de weg Pottenveld – tussen de percelen van Handelsbedrijf Van Tuijl en Transportbedrijf Kegelaar – heeft de gemeente een bouwkaavel van 1 hectare uitgegeven aan een aan de laanboomteelt gerelateerd bedrijf. Dit bedrijf opent eind 2021 haar deuren op deze nieuwe locatie. In 2021 hopen we ook de laatste bouwkaavel van bijna 6.000 m² uit te geven.
- Voor fase 2 (en verder) van het ABC zijn in 2020 de eerste stedenbouwkundige structuren geschetst om inzicht te krijgen in de verhouding openbare ruimte en uit te geven meters en daarmee de plan-economische haalbaarheid ervan. Verkennende gesprekken met eigenaren in deze fase lopen. De resultaten hieruit worden in 2021 vertaald in een planuitwerking.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er hebben zich verder geen ontwikkelingen voorgedaan.

3.2 Openbaar groen en Groenplan

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Openbaar groen moet in kwaliteit en kwantiteit de uitstraling van hét Europees laanboomcentrum vertolken.

- Voortzetten van de preventieve bestrijding van de eikenprocessierups buiten de bebouwde kom. Binnen de bebouwde kom wordt opgeruimd aan de hand van een schouw en op basis van meldingen.
- Vervanging essen en bomenbeleid.
Uitvoering geven aan het meerjaren-vervangingsplan gemeentelijke essen en het implementeren van het Uitvoeringsprogramma bomen.
- Op peil houden kwaliteitsniveau van onderhoud van begraafplaatsen.
Het onderhoudsbestek met de aannemer garandeert een gelijk onderhoudsniveau op alle begraafplaatsen gedurende het gehele jaar. Het is aan de contractant om het door de gemeente vastgestelde onderhoudsniveau van de gemeentelijke begraafplaatsen te behouden.
- Monitoren beheer en onderhoud Avri IBOR op basis van de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) 2021 en Werkbegroting 2021.
- Vergroten participatie bewoners en bedrijven
Door meer inspraak voor bewoners en bedrijven is de betrokkenheid vergroot. Daarnaast is er een samenwerking gerealiseerd met partners (boomkwekers, scholen, Natuur en Milieu Educatiecentrum). Dit om de representatieve groene uitstraling te versterken en bruikbaarheid en biodiversiteit te vergroten. Hiermee is de inrichting afgestemd op de behoefte en wensen van de bewoners.
- Uitvoering geven aan Convenant met TCO

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er hebben zich verder geen ontwikkelingen voorgedaan.

3.3 Duurzaamheid hoog in het vaandel/Energietransitie

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Inzetten op duurzaamheid met oog voor overlast en leefbaarheid voor inwoners

- Eind 2021 presenteren we een gemeentelijke warmtevisie met een uitvoeringsplan. Doel van dit plan is om de woningen in Neder-Betuwe uiterlijk in 2050 van het aardgasnet af te kunnen sluiten.
- Uitvoering geven aan maatregelen voor klimaatadaptatie uit het geactualiseerde Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) ter voorkoming van schade als gevolg van wateroverlast en hittestress.
- In het voorjaar van 2021 wordt door de Regio een regionaal RES bod ingediend. Dit bod bestaat uit een zeker aanbod aan duurzame energie Wind en Zon. Hieraan levert Neder-Betuwe haar aandeel.
- Op de planning staat nog om de Duurzaamheidsvisie en het Uitvoeringsprogramma van de Duurzaamheidsvisie tegen het licht te houden. Indien nodig worden nieuwe ontwikkelingen verwerkt.
- In 2021 voeren we de opgenomen taken uit conform programma. Hierbij wordt ruimte opgehouden voor nieuwe ontwikkelingen.

- Planmatig vervolg geven aan het verduurzamen van openbare verlichting.
- In 2021 wordt het accent vooral gelegd op het onderdeel Communicatie om het belang van hernieuwbare energie te benadrukken. De huidige ondersteunende projecten als duurzaamheidsleningen, Regeling Energiebesparing Energie voor woningen en Centrale inkoopacties lopen in 2021 door.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er hebben zich verder geen ontwikkelingen voorgedaan.

3.4 Opstellen en uitrollen nieuwe Omgevingsvisie

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Maximale ruimte in het buitengebied voor agrariërs, laanboom- en fruittelers

- In co-creatie opstellen van een Omgevingsvisie voor besluitvorming medio 2021;
- Uitvoering geven aan lokaal handhavingsbeleid en -strategie voor een projectmatige uitvoering van niet vergunning gebonden toezicht, controle en handhaving van Wabotaken.
- Ontwikkelen van initiatieven voor versterken van de gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde van landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle objecten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Vaststelling Omgevingsvisie is gepland in de raad van februari 2022.

Ontwikkelingen?

Er hebben zich verder geen ontwikkelingen voorgedaan.

3.5 Goed Wegennet

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Een veilig en goed onderhouden wegennet

- Faciliteren en actief participeren in dijkverzwaring van de Waalbandijk en het project Gastvrije dijken van het Waterschap.
- Regionaal deelnemen in mobiliteitsonderzoeken over de A15 en A2
- Actieve bijdrage aan voorbereidingen voor verbreding van de Rijnbrug.
- Inzetten op verdere planvoorbereiding en overige acties rond de rondweg Opheusden en nader onderzoek naar de mogelijkheden voor een rondweg Ochten
- Uitvoeren van acties en maatregelen in het Neder-Betuws Verkeers- en Vervoersplan 2018; (NBVVP), waaronder de Hoofdstraat-zuid in Kesteren
- Regionaal deelnemen aan projecten uit het regionaal Uitvoeringsplan Mobiliteit

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		In verband met de heroverweging is een aantal projecten uit het Neder-Betuwse Verkeers- en vervoersplan (NBVVP) doorgeschoven naar latere jaren. Het betreft onder meer de Molenstraat/Heuningstraat, Spoorstraat en Keizerstraat.

Ontwikkelingen?

Uitstel projecten uit het wegenplan

In verband met de heroverwegingen is een aantal projecten uit het wegenplan doorgeschoven naar latere jaren. Het betreft onder meer de Dichterswijk Kesteren, De Leede Kesteren, Nassaulaan Kesteren.

3.6 Wonen

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Duurzame nieuwbouwwoningen in alle kernen voor alle doelgroepen

- Aanwijzen van strategische locaties voor passende toekomstige woningbouw.
- Speelruimtebeleid hanteren en uitvoeringsplan uitwerken
- De jaarlijkse prestatieafspraken met woningstichting Thius (voorheen SWB) regelmatig afstemmen op de ontwikkelingen in de woningmarkt. Daarin ook aspecten van nieuwbouw en duurzaamheid verankeren.
- Stimuleren en faciliteren van initiatieven voor huisvesting van arbeidsmigranten;
- Uitrollen van het beleid huisvesting arbeidsmigranten. Faciliteren van passende initiatieven.
- Ontwikkelen nieuwe monitor woningmarkt ter vervanging van de Woningmarkt thermometer.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Bij het realiseren van woningbouw en huisvesting arbeidsmigranten worden initiatieven gehinderd door nieuwe regelgeving over hindercirkels van spuitzones. Verwachting is dat eerste helft 2022 er duidelijke regelgeving is. Hierdoor lopen enkele initiatieven vertraging op en mogelijk vervallen deze initiatieven volgend jaar.

Ontwikkelingen?

De nieuwe woonvisie: programma wonen ligt in december bij de gemeenteraad. Het beleidsdocument geeft een toekomstbeeld op basis van de lokale eigenheid van de kernen, de woonwensen van inwoners, externe invloeden en demografische ontwikkelingen.

Bij het beleid huisvesting arbeidsmigranten wordt hoog ingezet op het van faciliteren van huisvesters en ondernemers om voldoende huisvesting te realiseren. Regionaal werken we samen aan het opzetten van een netwerkorganisatie. In die samenwerking start in oktober het regionale aanjaagteam locaties waarin gemeenten, lokaal georiënteerde uitzendbureaus en lokale ondernemers hun kennis en krachten bundelen.

Overige ontwikkelingen

Problematiek rondom stikstof

De ontwikkeling rondom de stikstofproblematiek gaan snel. Op 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie in werking getreden. Deze wet moet er voor zorgen dat de natuur sterker wordt en de stikstofdepositie omlaag gaat. In deze wet is ook een 'bouwvrijstelling' opgenomen. Voor de bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten is onder voorwaarden geen onderzoek naar stikstofdepositie en/of een natuurvergunning nodig. Voor de gebruiksfase van wat gebouwd of aangelegd wordt geldt deze vrijstelling niet.

Op provinciaal en regionaal niveau wordt gewerkt aan een gebiedsgericht uitvoeringsprogramma om de stikstofdepositie terug te dringen zodat enerzijds de natuur zich kan herstellen en/of verbeteren en anderzijds er ruimte is voor economische ontwikkelingen. Bij het opstellen van dit uitvoeringsprogramma worden alle sectoren betrokken.

Ondanks dat er nog steeds geen oplossing is, heeft dit geen grote invloed op het aantal initiatieven. De Wet stikstofreductie biedt ruimte bij het verlenen van vergunningen. En bij ruimtelijke planvorming maakt de stikstofdepositie onderdeel uit van het reguliere proces en wordt het niet meer gezien als een extra onderdeel.

Nog veel werk rond de invoering van de Omgevingswet

Het Rijk geeft nog steeds geen zekerheid over de invoeringsdatum van de nieuwe Omgevingswet vraagt veel flexibiliteit. Invoeringsdatum is nog steeds gepland op 1 juli 2022. Invoering halverwege het jaar is complex vanwege de effecten van de Omgevingswet op het gewijzigde vergunningenstelsel en de leges. Pas in het voorjaar van 2022 wordt duidelijkheid verwacht.

Voor het inrichten van de het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is tijdelijk gespecialiseerde extra capaciteit nodig. Onze lokale verordeningen en beleidsregels moeten worden geactualiseerd. Ook dit gaat extra capaciteit vragen.

Verbonden partijen

Afvalverwijdering Rivierenland (Avri)

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Inzet op behoud van schone grondstoffen

Avri voert de taken rondom de inzameling en verwerking van afvalstoffen en grondstoffen uit binnen de kaders, die door de deelnemende gemeenten zijn vastgesteld. De hoeveelheid restafval is inmiddels fors gedaald. Inwoners van Rivierenland doen het goed en de regio loopt voor op het landelijk gemiddelde. In 2021 werkt Avri samen met de acht regiogemeenten aan het bestendigen en verder optimaliseren van deze eerste goede scheidingsresultaten van het nieuwe afvalbeleid op weg naar een circulaire economie.

Hoofdthema's 2021:

- Inzet op communicatie om te komen naar een nog betere afvalscheiding.
- Behoud van kwaliteit van de grondstofstromen. Gestreefd wordt naar minder vervuiling van de grondstoffen.
- Realisatie prijsstabiliteit waardoor de kosten beter kunnen worden voorspeld.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Avri zit beleidsmatig op koers

De Avri ligt voor 2021 beleidsmatig op koers en werkt aan financieel herstel. Hoewel de Avri financieel op koers zit en voorzichtig uit het dal klimt, doen financiële risico's zich voor doordat problemen uit het verleden opgelost moeten worden. De uitbetaling van de onregelmatigheidstoeslag aan het uitvoerend personeel is hier een actueel voorbeeld van. Als goed werkgever respecteert de Avri de juridische kaders en vergoedt – met terugwerkende kracht - de inzet waar medewerkers recht op hebben, ondanks de forse impact op de financiën van dit jaar. De financiële consequenties worden binnen Avri opgevangen, zodat gemeenten geen directe consequenties hiervan ondervinden.

Omgevingsdienst Rivierenland

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Een gezonde, veilige, leefbare en duurzame leefomgeving (overeenkomstig de programmabegroting 2021 van de Omgevingsdienst Rivierenland(ODR)).

Vergunningverlening

Afhandelen van aanvragen omgevingsvergunningen binnen de wettelijke termijnen en het beoordelen van meldingen op juistheid en volledigheid.

Toezicht en handhaving

Een zodanige naleving van de wettelijke voorschriften, dat gezondheid, veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid zo goed mogelijk worden bevorderd.

Advisering

Verstrekken van goed advies op het gebied van geluid, bodem, flora en fauna, monumenten, archeologie en externe veiligheid. Afhandelen van handhavings-, bezwaar- en beroepszaken overeenkomstig het regionale VTH uitvoeringsbeleid, binnen de gestelde termijnen en overeenkomstig de afgesproken kwaliteit. Uitvoeren van administratieve processen en informatievoorziening.

Stelseltaken/ketentoezicht

Voldoen aan de kwaliteitscriteria voor de aanpak van milieucriminaliteit (samenwerking met het Openbaar Ministerie) en ketentoezicht (asbest- en grondstromen, afval en afvalstromen). De Gelderse uitvoering van ketentoezicht samen met de zeven Gelderse omgevingsdiensten en de ketenpartners landelijk op de kaart zetten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er zijn verder geen ontwikkelingen.

Casterhoven

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

De locatie Casterhoven voorziet in een behoefte aan nieuwbouwwoningen binnen onze gemeente.

- De planvorming van Casterhoven is afgerond en er is een vaststellingsovereenkomst met marktpartijen afgesloten om de samenwerking te beëindigen.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er zijn verder geen ontwikkelingen.

Wat mag het kosten?

Programma 3 Fysieke Leefomgeving					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2021	2022	2023	2024
a	Verkeer en vervoer	-489.691	-86.673	-52.609	-87.787
b	Riolering Lasten	0	41.248	41.248	41.248
	Riolering Baten	0	-41.248	-41.248	-41.248
c	Afval	35.406	0	0	0
d	Ruimtelijke ordening	23.000	23.000	23.000	23.000
e	Grondexploitatie	20.000	0	0	0
f	Wonen en bouwen	-139.037	138.963	-37	-37
	<u>Div. taakvelden</u>				
g	Actualisatie deel B nota BOVO	-125.702	14.720	65.005	13.155
h	Actualisatie uitvoering lopende investeringen	-267.198	0	0	0
i	Overige kleine verschillen	1.297	1.297	1.297	1.297
Totaal		-941.925	91.307	36.656	-50.372

a. Taakveld Verkeer en vervoer (voordeel in 2021 € 489.691, voordeel in 2022 € 86.673, voordeel in 2023 € -52.609 en in 2024 een voordeel van € 87.787)

Stabiliseren Lagecampseweg

(nadeel van € 9.614 in 2022 aflopend naar een nadeel van € 9.494 in 2024)

De Lagecampseweg te Eldik moest versterkt en gestabiliseerd worden. Oorzaak hiervan zijn de lage en hoge waterstanden. De benodigde stalen damwanden zijn vanwege de omgevingsrisico's door ons alvast besteld. Wij hebben u via een raadsinformatiebrief (23 augustus) hierover geïnformeerd. Vragen naar aanleiding van deze raadsinformatiebrief hebben we beantwoord en heeft u ontvangen op 21 september.

In 2021 betekent dit een extra benodigd investeringsbudget van € 360.500. Het extra investeringsbudget komt via een kapitaalslast (rente en afschrijving) met een afschrijvingstermijn van 60 jaar ten laste van de financiële positie. We vragen de raad het benodigde investeringsbudget van € 360.500 beschikbaar te stellen.

Omzetten van de voorziening Verkeer en Vervoer naar een reserve

(voordeel van € 489.691 in 2021, voordeel van € 96.287 in 2022, voordeel van € 52.609 in 2023 en een voordeel in 2024 van € 97.281 in 2024. Rekening houdend met de mutaties in reserves per saldo budgettair neutraal)

De accountant heeft bij het vaststellen van de jaarstukken 2020 aangegeven dat het niet juist is dat er een voorziening verkeer en vervoer is gevormd voor de verkeersprojecten uit het Neder-Betuws Verkeer en VervoersPlan (NBVVP) (met een waarde van kleiner dan € 25.000). Dit omdat het niet gaat om onderhoud, maar aanpassingen van bestaande verkeerssituaties. De voorziening verkeer en vervoer moet daarom worden omgezet naar een reserve verkeer en vervoer. We stellen de raad daarom voor om de huidige voorziening vrij te laten vallen en in te stemmen met het vormen van de Reserve Verkeer en Vervoer. De nieuw te vormen reserve wordt gedekt uit de vrijval van de "oude" voorziening en de algemene reserve. Per saldo verloopt het budgettair neutraal en moet u deze mutatie zien in relatie met de verantwoording onder mutaties reserves onderaan dit programma en onder de mutatie reserves Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en onvoorzien.

b. Taakveld Riolering (voordeel en een nadeel € 41.248 vanaf 2022)

Doorgeschoven investeringsbudgetten Riolering

Bij de heroverwegingen in de Kadernota 2022-2025 zijn de projecten De Leede, Dichterswijk en de Nassaulaan in tijd doorgeschoven voor wat betreft de investeringsbudgetten voor wegen en verkeer & vervoer. Omdat Riolering een gesloten systeem is, leverde het doorschuiven in tijd voor de voor de financiële positie geen voordeel op. Voor Riolering zijn deze investering ook in tijd doorgeschoven en betekent een voordeel en een nadeel van € 41.248. Deze mutaties zijn in deze rapportage verwerkt.

c. Taakveld Afval (nadeel incidenteel € 35.406)

Meicirculaire 2021

In de kadernota 2022-2025 bent u geïnformeerd over de uitkomsten van de meicirculaire 2021. Het effect voor programma 3 voor het jaar 2021 ziet u hier verwerkt en betreft een mutatie voor het taakveld Afval. Het incidentele nadeel moet u in relatie zien met het voordeel (toename algemene uitkering) zoals gemeld bij het taakveld algemene uitkering onder Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien.

d. Taakveld Ruimtelijke ordening (nadeel structureel € 23.000 vanaf 2021)

M3 Regiekamer overeenkomsten (nadeel structureel € 23.000)

In 2021 is tot peildatum 1 oktober sprake van een incidenteel nadeel van € 13.000. Dit betreft gemaakte kosten die op grond van de overeenkomst met de initiatiefnemer niet kunnen worden verhaald. Over het hele jaar bezien verwachten wij totaal € 38.000 aan niet-verhaalbare kosten. Het gaat daarbij om de kosten voor het opstellen van een aantal anterieure overeenkomsten waarvan de inschatting is dat de initiatiefnemers alsnog besluiten hun initiatief niet door te zetten en het dus niet tot ondertekening van de overeenkomst komt. In dat geval hebben wij geen grondslag om de reeds gemaakte kosten te verhalen.

We hebben destijds bij de implementatie van deze werkwijze een structureel budget opgenomen van € 15.000 voor het afdekken van niet-verhaalbare kosten. Inmiddels is mede gelet op de omvang van de onderhanden projectenportefeuille dit bedrag niet langer toereikend. Het voorstel is om met ingang van 2021 het betreffende budget structureel op te hogen met € 23.000.

e. Taakveld Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen) (nadeel incidenteel € 20.000 in 2021)

Fructus II Dodewaard. (nadeel incidenteel € 20.000)

Voor het opstellen van een planologisch kader, zijn eenmalige kosten van € 20.000 nodig. Dit kader wordt opgesteld zodat alle toekomstige fasen van Fructus integraal ontwikkeld kunnen worden. Deze eenmalige kosten kunnen later in het proces niet verhaald worden op derden.

Aankoop Woning Echteld (lasten € 495.000 en baten € 495.000 budgettair neutraal)

Voor het aankopen van een woning en bijbehorende kosten is een bedrag nodig van € 495.000. Deze woning wordt in 2021 aangekocht in het kader van de Uitkoopregeling woningen onder een hoogspanningslijn. De gemeente krijgt alle kosten als vergoeding terug van het Rijk om deze aankoop te kunnen bekostigen. Er wordt € 495.000 ontvangen. Na het slopen van de woning wordt het perceel zonder woonbestemming terug verkocht aan de huidige eigenaar.

f. Taakveld Wonen en Bouwen (voordeel € 139.037 in 2021 aflopend naar € 37 in 2024)

Niet-vergunning gebonden toezicht en handhaving (€ 110.000 doorschuiven van 2021 naar 2022 budgettair neutraal)

Dit project heeft een looptijd van 2 jaar. We hebben een lange aanlooptijd gehad, omdat we enige tijd hebben gedaan om samen met de omgevingsdienst te komen tot een heldere opdracht. We zijn hierdoor pas halverwege het jaar gestart met alle controles. Daarnaast hebben we in dit project rekening gehouden met een aantal bezwaar- en beroepszaken. Door hier in het project al rekening mee te houden, voorkomen we dat we aan het eind geld tekort komen om deze zaken te kunnen afronden. Deze bezwaarzaken komen echter pas aan het eind van het project. Wij stellen voor dit bedrag over te hevelen naar 2022.

Per saldo verloopt deze doorschuiving budgettair neutraal en moet u deze mutatie zien in relatie met de verantwoording onder mutaties reserves Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en onvoorzien.

Woonbeleid (voordeel incidenteel € 9.000 doorschuiven van 2021 naar 2022 budgettair neutraal)

In december wordt het nieuwe woonbeleid in de raad vastgesteld. Voor het uitvoeringsprogramma willen we € 9.000 van het huidige budget voor het woonbeleid reserveren. Wij stellen voor dit bedrag over te hevelen naar 2022.

Per saldo verloopt deze doorschuiving budgettair neutraal en moet u deze mutatie zien in relatie met de verantwoording onder mutaties reserves Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en onvoorzien.

Huisvesting arbeidsmigranten (€ 20.000 doorschuiven van 2021 naar 2022 budgettair neutraal)

Dit betreft onze bijdrage voor de regionale beheerorganisatie en bijbehorende uitvoeringsprogramma huisvesting arbeidsmigranten. Het project gaat pas starten in 2022. Het kost tijd om de gemeenten in de regio op één lijn te krijgen. Waarschijnlijk gaan we van start met een deel van de gemeenten. Wij stellen voor dit bedrag over te hevelen naar 2022.

Per saldo verloopt deze doorschuiving budgettair neutraal en moet u deze mutatie zien in relatie met de verantwoording onder mutaties reserves Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en onvoorzien.

Kleine verschillen (voordeel structureel € 37)

Behoeven geen toelichting

g. Actualisatie deel B 2021 nota Bovenwijkse Voorzieningen (BOVO) (voordeel incidenteel van € 125.702 in 2021, nadeel incidenteel in 2022 van € 14.720, nadeel incidenteel in 2023 van € 65.005 en een incidenteel nadeel in 2024 van € 13.155).

Actualisatie deel B 2021 nota Bovenwijkse Voorzieningen (BOVO)

De nota Bovenwijkse voorzieningen is een basis voor het vragen van bijdragen aan initiatiefnemers van ruimtelijke plannen. Jaarlijks wordt deel B behorende bij deze nota geactualiseerd.

Het voordeel heeft o.a betrekking op het doorschuiven van projecten waaronder het opwaarderen van verdedigingslinies. In 2021 zijn ook bedragen ontvangen die conform de nota BOVO ter dekking dienen voor geplande toekomstige uitgaven. Deze mutaties moet u in relatie zien met de mutatie reserves onder dit programma.

h. Actualisatie uitvoering lopende investeringen (voordeel incidenteel € 267.198)

Actualisatie uitvoering lopende investeringen

Na de afronding van de Jaarstukken 2020 hebben wij de lopende investeringsbudgetten geactualiseerd en in overeenstemming gebracht met de werkelijke standen per 1 januari 2021. Deze actualisatie heeft financiële effecten op de gecalculerde kapitaallasten.

Doordat uitvoering van lopende investeringsbudgetten achterblijven, verschuift de realisatiedatum van de lopende investering met als gevolg dat het startjaar van afschrijven ook later plaats gaat vinden. De financiële effecten van deze actualisatie leveren op het gebied van rente en

afschrijvingen (=kapitaallasten) voordelen op. Voor alle taakvelden binnen programma 3 komt het neer op een incidenteel voordeel van € 267.198.

Het betreft hier in de bestuursrapportage najaar 2021 een incidenteel voordeel omdat de financiële effecten van deze actualisatie voor de jaren 2022 en verder verwerkt zijn in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025.

In de paragraaf Financiering is een totaaloverzicht opgenomen waarin de financiële effecten per programma en taakveld zijn weergegeven.

i. Kleine verschillen (nadeel structureel € 1.297)

behoeven geen toelichting

Mutaties in reserve

Programma 3 Mutaties in reserves				
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2021	2022	2023	2024
a. Reserve Bovenwijkse voorziening	471.702	158.780	134.395	-40.155
b. Reserve Fonds ruimtelijke investering	60.500	20.000	-69.400	27.000
c. Reserve Kapitaallasten	-374.000	-218.520	-118.000	14.600
d. Reserve Verkeer en Vervoer	868.454	0	0	0
Totaal	1.026.656	-39.740	-53.005	1.445

a+b+c: Reserve Bovenwijkse Voorzieningen, Fonds Ruimtelijke investeringen, Kapitaallasten (nadeel € 158.202 in 2021 aflopend naar € 1.445 in 2024).

De nota Bovenwijkse voorzieningen is een basis voor het vragen van bijdragen aan initiatiefnemers van ruimtelijke plannen. Jaarlijks wordt deel B behorende bij deze nota geactualiseerd. Deze actualisatie heeft effect op de reserve Bovenwijkse voorzieningen, reserve Fonds ruimtelijke investeringen en de reserve Kapitaallasten.

Reserve Bovenwijkse voorzieningen

Voor de reserve Bovenwijkse voorzieningen heeft dit onder andere betrekking op het doorschuiven in tijd van diverse projecten, zoals de realisatie Skatepark, Fietsbrug Meersteeg, Aansluiting A15 Dodewaard, Randweg Opheusden en entree Hoofdstraat Kesteren. In 2021 zijn ook bedragen ontvangen die conform de nota BOVO ter dekking dienen voor geplande toekomstige uitgaven.

Reserve Fonds ruimtelijke investeringen.

Voor de reserve Fonds Ruimtelijke investeringen heeft deze actualisatie effect op het doorschuiven in tijd van het opwaarderen verdedigingslinies (onderdeel G. onder Wat mag het Kosten programma 3).

Reserve Kapitaallasten.

Deze actualisatie heeft ook een effect op de reserve Kapitaallasten, die de dekking is voor de afschrijvingen van deze projecten.

Per saldo resulteren de mutaties in de reserve Bovenwijkse voorzieningen, reserve Fonds ruimtelijke investeringen en de reserve Kapitaallasten voor de financiële positie in een nadeel van € 158.202 in 2021, een voordeel van € 39.740 in 2022, een voordeel van € 53.005 in 2023 en een nadeel van € 1.445 in 2024.

Bovenstaande mutaties moet u in relatie zien met de 3e W-vraag onder programma 3 (Actualisatie deel B 2021 nota Bovenwijkse Voorzieningen (BOVO), voordeel incidenteel € 125.702 in 2021 aflopend naar incidenteel nadeel € 13.155 in 2024) en programma 6 (voordeel incidenteel in 2021 € 32.500 doorschuiven skatepark).

d. Reserve Verkeer en vervoer: Omzetten van de voorziening Verkeer en Vervoer naar een reserve (nadeel € 868.454 in 2021)

om onderhoud, maar aanpassingen van bestaande verkeerssituaties. De voorziening verkeer en vervoer moet daarom worden omgezet naar een reserve verkeer en vervoer. We stellen de raad daarom voor om de huidige voorziening vrij te laten vallen en in te stemmen met het vormen van de Reserve Verkeer en Vervoer. De nieuw te vormen reserve wordt gedekt uit de vrijval van de "oude" voorziening en de algemene reserve. Per saldo verloopt het budgettair neutraal en moet u deze mutatie zien in relatie met de verantwoording onder mutaties reserves onderaan dit programma en onder de mutatie reserves Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en onvoorzien.

De accountant heeft bij het vaststellen van de jaarstukken 2020 aangegeven dat het niet juist is dat er een voorziening verkeer en vervoer is gevormd voor de verkeersprojecten uit het Neder-Betuws Verkeer en VervoersPlan (NBVVP) (met een waarde van kleiner dan € 25.000). Dit omdat het niet gaat

om onderhoud, maar aanpassingen van bestaande verkeerssituaties. De voorziening verkeer en vervoer moet daarom worden omgezet in een reserve verkeer en vervoer. We stellen de raad daarom voor om de huidige voorziening Verkeer en vervoer vrij te laten vallen en in te stemmen met het vormen van de Reserve Verkeer en Vervoer.

De nieuw te vormen reserve wordt gedekt uit de vrijval voorziening (voordeel € 489.691 in 2021, aflopend naar € 97.281 in 2024) en de algemene reserve (voordeel € 378.763 in 2021 aflopend naar nadeel € 97.281 in 2024). Per saldo verloopt het budgettair neutraal en moet u in relatie zien met de verantwoording onder de 3e W-vraag onder programma 3 en de mutaties in reserves onder Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en onvoorzien.

Programma 4 Economie

Missie

We streven naar economische groei door te werken aan een goed ondernemersklimaat, goede ondernemersdienstverlening en een goede kwaliteit van onze werklocaties. Tevens dienen onze winkelkernen vitaal te zijn door in te zetten op ontwikkeling en behoud van gebieden met winkelconcentraties. We stimuleren economische groei via uitbreiding van verblijfs- en dagrecreatie. We willen de sterke kanten en mogelijkheden van de gemeente benutten. Kwaliteitsverbetering is hierbij het uitgangspunt. We ontwikkelen de mobiliteit in onze gemeente zo, dat deze de bereikbaarheid, de verkeersveiligheid en leefbaarheid versterkt.

Thema's

4.1 Goed Ondernemersklimaat

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Plaatsing van Neder-Betuwe in de bovenste helft van de ranglijst van MKB-vriendelijkste gemeenten

- De uitkomsten van de verkiezing van de MKB-vriendelijkste gemeente in Nederland 2020, worden gebruikt als input voor de acties in het Plan van Aanpak Ondernemersdienstverlening. Hiermee versterken we de verdere dienstverlening van ondernemers en proberen we onze positie voor de verkiezing van 2022 te versterken.
- Wij werken aan doorontwikkeling van de in 2019 gestarte meerjarige subsidieregeling Lokaal Investeringsfonds (LIF) ter stimulering van de lokale economie. Wij informeren (groepen van) ondernemers proactief over de mogelijkheden voor het indienen van aanvragen bij het LIF en het Regionaal Investeringsfonds (RIF).
- Ondernemers kunnen met hun vragen terecht bij het Bedrijvenloket Neder-Betuwe. Starters worden doorverwezen naar organisaties en programma's, die hen ondersteuning bieden (KvK en programma voor Gelderse starters www.startversneller.nl)
- Opstellen van een jaarlijkse Economische Rapportage en frequente berichtgeving over ontwikkelingen binnen het economische (beleids-)terrein.
- In 2021 gaan wij in afstemming met de vertegenwoordigers van het ondernemersplatform OVNB de diverse actiepunten uitvoeren.
- Het Plan van Aanpak bevat verbeter- en actiepunten voor het versterken van de ondernemersdienstverlening.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er hebben zich verder geen ontwikkelingen voorgedaan.

4.2 Recreatie en Toerisme

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Het zo goed mogelijk benutten van het landschappelijk schoon van Neder-Betuwe

- Faciliteren en starten van initiatieven en projecten uit het Landschaps Ontwikkelingsplan (LOP). In 2021 werken we aan een integrale actualisering van het LOP.

- Naast de ontwikkeling van het klompenpad Opheusden worden ook klompenpaden in Dodewaard, Ochten en IJzendoorn/Echteld uitgevoerd. Doel is te komen tot een netwerk van klompenpaden.
- Ondersteunen Uit@waarde bij de doorontwikkeling van het bestaande regionale fietsroutenetwerk. In regionaal verband wordt Uit@waarde verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het fietsknooppunten netwerk. Hiertoe is voor onze gemeente een overeenkomst afgesloten voor tien jaar (2019 - 2029).
- Planontwikkeling van het gebied Veerhaven Ochten en het daarbij zo goed mogelijk benutten van kansen voor versterking van de gebruikswaarde van het gebied. Wij geven met de samenwerkingspartners Rijkswaterstaat, Waterschap Rivierenland en provincie Gelderland uitvoering aan de publieke ontwikkeling van het gebied Veerhaven Ochten. Dit doen we in samenhang met de opgaven van deze partners in de periode tot en met 2023. Dan wordt ingezet op het aantrekken van marktpartijen voor de private gebiedsontwikkeling van o.a. het Toeristisch Overstap Punt, het Bezoekersinformatiecentrum en extensieve dag- en verblijfsrecreatie.
- Voor het aantrekken van meer recreanten wordt in samenwerking met het RBT Rivierenland en het Platform Recreatie & Toerisme gewerkt aan:
 1. Streven naar het aanbieden van een kwalitatief en onderscheidend aanbod aan routes voor zowel fietsers als wandelaars;
 2. Promotie & marketing van onze wandel- en fietsroutes door RBT Rivierenland met subsidie vanuit het provinciale programma Sterke Gelderse Routes;
 3. Promotie & marketing in samenwerking met ondernemers door Neder-Betuwe pagina's en advertenties in de jaarlijkse uitgave RVRNLND Magazine (oplage 77.000 exemplaren);
 4. Uitvoeren van acties uit de lokale visie Recreatie en Toerisme;
 5. Stimuleren en helpen van ondernemers bij nieuwe initiatieven, die bijdragen aan een betere kwaliteit en meer recreatieaanbod.
- Voortzetten van de jaarlijkse financiële steun aan het Regionaal Bureau voor Toerisme Rivierenland (RBT) en jaarlijks evalueren en nabespreken op basis van gemaakte prestatieafspraken.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er hebben zich verder geen ontwikkelingen voorgedaan.

4.3 Winkelconcentraties

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Actief verbeteren van het voorzieningenniveau en de leefbaarheid van de kernen

- Afhankelijk van definitieve besluitvorming over het centrumplan Ochten werken we de plannen uit voor een toekomstbestendige (her)inrichting van de openbare ruimte.
- Er is een relatie tussen de komst van de randweg Opheusden en het centrumplan Opheusden. Besluitvorming over de randweg wordt eerst afgewacht. Ondertussen faciliteren we initiatieven die een bijdrage aan de centrumontwikkeling leveren.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er hebben zich verder geen ontwikkelingen voorgedaan.

4.4 Glasvezelverbindingen

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Stappen naar een 100% dekkend glasvezelnetwerk

- De ambitie is te komen tot een open breedbandnetwerk dat toekomstbestendig is. Het is het eerste regionale glasvezelnetwerk van Nederland. Het netwerk staat open voor alle providers in Nederland, voor aanbidding van hun diensten via dit open netwerk.
- De UBR heeft een opdracht gegund aan een marktpartij voor ontwerp, aanleg, onderhoud en beheer van het regionale breedbandnetwerk voor de zogenaamde 'witte adressen' in het buitengebied. Het project van UBR Rivierenland richt zich alleen op alle zogenaamde 'enkel-koper-adressen' die zich buiten de dichtbevolkte kernen van de regio bevinden.
- In regionaal verband mogelijk maken en stimuleren van de aanleg van een breedbandnetwerk in het buitengebied van de aan de UBR deelnemende gemeenten.
- De gemeenteraden van de zeven samenwerkende gemeenten in de UBR zijn akkoord gegaan met een garantstelling voor een lening bij een bank. Deze garantstelling verhoudt zich met het aantal aan te sluiten adressen binnen de gemeente.
- De gemeenschappelijke regeling Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) is in januari 2020 opgericht. Er is door de UBR een lening afgesloten voor het aanleggen van het breedbandnetwerk. Dit na afronding van de aanbestedingsprocedure voor aanleg van het netwerk met een partij.
- Op 26 september 2019 heeft de gemeenteraad het college toestemming verleend tot oprichting van de Gemeenschappelijke regeling Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR). Op 1 oktober 2019 heeft het college positief besloten tot oprichting van deze gemeenschappelijke regeling. Begin 2020 is de UBR opgericht in de regio. Het gaat om een samenwerking tussen 7 gemeenten in regio Rivierenland voor de aanleg van een breedbandnetwerk voor de zogenaamde 'enkel-koper-adressen' in het buitengebied van de regio. Het is het eerste regionale glasvezelnetwerk van Nederland.
- Wij werken in regionaal verband mee aan het proces en de afstemming met Regio Rivierenland en de overige samenwerkende gemeenten in Regio Rivierenland.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er hebben zich verder geen ontwikkelingen voorgedaan.

Overige ontwikkelingen

Er hebben zich binnen dit programma verder geen ontwikkelingen voorgedaan.

Verbonden partijen

Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

- Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openluchtrecreatie en het toerisme in het gebied met bestemming van het landschappelijke karakter.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er hebben zich verder geen ontwikkelingen voorgedaan.

Industrieschap Medel

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

- Het uitgeven van bouwrijpe kavels op het bovenregionale bedrijventerrein;
- Participeren in en bijdragen aan de Logistieke Hotspot Rivierenland.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Op 1 januari 2022 zal de grondexploitatie Medel 1 worden afgerond. Het positieve resultaat van de exploitatie zal worden verwerkt in de begroting.

Waterbedrijf Vitens N.V.

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Inwoners van Neder-Betuwe voorzien van kwalitatief goed drinkwater:

De inwoners van Neder-Betuwe voorzien van kwalitatief goed drinkwater tegen een zo laag mogelijke prijs.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Financiering van investeringen komen onder druk te staan.

De huidige regels (WACC regulering, WACC = Weighted Average Cost of Capital) maakt het onmogelijk om het eigen vermogen op niveau te brengen/houden (minimaal 30% met een streven naar 35%). De rentedragende schulden stijgen door de verwachte investeringen aanzienlijk. Hierdoor kan bij ongewijzigd beleid op korte termijn niet worden voldaan aan de door geldverstrekkers gestelde ratio's. De financiering van de investeringen komt hiermee onder druk te staan. Er is zorg over de financierbaarheid van de investeringen in een situatie met een "schaalsprong" in het investeringsniveau. Dit probleem doet zich zowel voor bij Vitens als breed in de sector. De schaa sprong in de investeringen is het gevolg van een cumulatie van opgaven waar Vitens voor staat: klimaatverandering, cyber security/veiligheid, kwaliteit van onze bronnen, vervangingsinvesteringen en demografische groei/woningbouwopgave. De lobbyactiviteiten zijn daarom geïntensiveerd. In de aanpak wordt ingezet op een korte termijn oplossing voor de komende WACC periode 2022 – 2023 en op een structurele oplossing waarvoor een wetswijziging noodzakelijk is.

Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

De Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) is een samenwerkingsverband (gemeenschappelijke regeling) van 7 gemeenten: Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel. Doel van deze samenwerking is te komen tot een breedbandnetwerk in het buitengebied van de deelnemende gemeenten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er hebben zich verder geen ontwikkelingen voorgedaan.

Wat mag het kosten?

Programma 4 Economie					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2021	2022	2023	2024
a.	Economische ontwikkeling	-10.000	10.000	0	0
b.	Bedrijvenloket en Bedrijfsregelingen	-57.500	57.500	0	0
c.	Economische promotie	-25.000	25.000	0	0
d.	Actualisatie uitvoering lopende investeringen	-36.108	0	0	0
Totaal		-128.608	92.500	0	0

a. Taakveld Economische Ontwikkeling (€ 10.000 doorschuiven van 2021 naar 2022 budgettair neutraal)

LIF subsidie 2021 (€ 10.000 doorschuiven van 2021 naar 2022 budgettair neutraal)

In 2019 is de subsidieregeling Lokaal Investeringsfonds (LIF) tot stand gekomen. De regeling is gericht op samenwerkende ondernemers en/of collectieven (verenigingen, stichtingen) van ondernemers. De regeling heeft een beoogde looptijd van vier jaar. Zowel in 2019 als 2020 zijn er aanvragen gehonoreerd. Tot 1 mei 2021 stond de indieningstermijn open voor aanvragen in subsidiejaar 2021. Er is voor dit subsidiejaar één aanvraag binnengekomen. De aanvraagtermijn daarvoor loopt al. In het licht van het kunnen bieden van een steun in de rug in de herstelfase na de Coronacrisis, is het fijn daar een hoger budget voor beschikbaar te hebben. Voorgesteld wordt dan ook om het restbudget van dit jaar 2021 zijnde € 10.000 als incidenteel voordeel - toe te voegen aan het voor 2022 beschikbare gereserveerde budget. Per saldo verloopt het doorschuiven budgettair neutraal en moet u dit in relatie zien met de verantwoording mutatie reserve onder de Algemene Dekkingsmiddelen.

b. Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (€ 57.500 doorschuiven van 2021 naar 2022 budgettair neutraal)

Bedrijfsverplaatsing Kegelaar (voordeel incidenteel € 57.500 in 2021, nadeel incidenteel € 57.500 in 2022)

We hebben in 2021 een bedrag van € 57.500 gereserveerd als budgetafwijking voor het herstel van de inrit van Kegelaar (Hamsestraat 49). Dit bedrag is nodig om te voldoen aan onze verplichting om het herstel van de inrit als gevolg van de bedrijfsverplaatsing naar de Dodewaardsestraat te vergoeden. De vergoeding wordt pas betaald nadat de werkzaamheden zijn uitgevoerd. Nu Kegelaar in 2021 niet toekomt aan het uitvoeren van het herstel van de inrit stellen wij voor dit bedrag over te hevelen naar 2022. Per saldo verloopt het doorschuiven budgettair neutraal en moet u dit in relatie zien met de verantwoording mutatie reserve onder de Algemene Dekkingsmiddelen.

c. Taakveld Economische Promotie (voordeel € 25.000 in 2021 en nadeel € 25.000 in 2022)

Gastvrije Waaldijk – haalbaarheidsonderzoek fietsverbinding Amsterdam-Rijnkanaal (voordeel incidenteel 2021 € 25.000, nadeel incidenteel 2022 € 25.000)

Als onderdeel van het project Gastvrije Waaldijk is € 50.000 in de begroting opgenomen voor een haalbaarheidsonderzoek naar een fietsverbinding over het Amsterdam-Rijnkanaal. We doen deze haalbaarheidsstudie samen met de gemeente Tiel. Vanuit de Regio Deal is onze cofinanciering verdubbeld. Het project is al wel gestart. Wij stellen voor dit bedrag over te hevelen naar 2022. Per saldo verloopt het doorschuiven budgettair neutraal en moet u dit in relatie zien met de verantwoording mutatie reserve onder de Algemene Dekkingsmiddelen.

d. Actualisatie uitvoering lopende investeringen

Na de afronding van de jaarstukken 2020 hebben wij de lopende investeringen geactualiseerd en in overeenstemming gebracht met de werkelijke standen per 1 januari 2021. Deze actualisatie heeft financiële effecten op de gecalculerde kapitaallasten.

Doordat uitvoering van lopende investeringen achterblijven, verschuift de realisatiedatum van de lopende investering met als gevolg dat het startjaar van afschrijven ook later plaats gaat vinden. De financiële effecten van deze actualisatie leveren op het gebied van rente en afschrijvingen (=kapitaallasten) voordelen op. Voor alle taakvelden binnen programma 4 komt het neer op een incidenteel voordeel van € 36.108. Het betreft hier in de bestuursrapportage najaar 2021 een incidenteel voordeel omdat de financiële effecten van deze actualisatie voor de jaren 2022 en verder verwerkt zijn in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025.

In de paragraaf financiering is een totaaloverzicht opgenomen waarin de financiële effecten per programma en taakveld zijn weergegeven.

Mutaties in reserve

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen mutaties in reserves.

Programma 5 Wmo, jeugdzorg en participatiewet

Missie

Iedereen doet mee en iedereen doet ertoe

De kracht en mogelijkheden van onze inwoners zijn de vertrekpunten bij de (her)inrichting van het sociale domein. Met en door de inwoners werken wij aan een samenleving waarin ruimte, begrip en aandacht is voor de verschillende identiteiten, die onze gemeente rijk is. Het creëren van een klimaat van welzijn is een taak van ons allemaal.

Thema's

5.1 Zorg voor wie het echt nodig heeft en budget sociaal domein

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Zorg voor wie het echt nodig heeft

- In 2021 worden de zorgaanbieders betrokken bij het inkoopproces 2022. Daarnaast wordt er een regionale nota opgesteld, waarbij ook de zorgaanbieders een rol spelen. In deze processen is ook aandacht voor de innovatie binnen het sociaal domein.
- De integrale aanpak van zorg en ondersteuning van ouderen krijgt vorm in de nota Sociaal Domein.
- Stabiliseren van cliënttevredenheid ten opzichte van het voorgaande jaar (in 2021 ontvangen wij de rapportages over de cliënttevredenheid van 2020).
- Vormgeven nieuwe nota Sociaal Domein. Door corona heeft dit proces vertraging opgelopen. In september 2020 is dit proces weer opgestart. De huidige verwachting is dat de nota in de tweede helft van 2021 wordt aangeboden aan de raad.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Ten opzichte van de begroting is er sprake van een financiële afwijking die nader wordt verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'

Ontwikkelingen?

In de raadsvergadering van 23 september 2021 is de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2021 - 2024 vastgesteld. In navolging van deze nota worden uitvoeringsplannen opgesteld per geformuleerd leefgebied. Dit proces loopt door in 2022.

5.2 Maatschappelijke participatie – Iedereen doet mee

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Voldoende impulsen voor bijstandsgerechtigden om een maatschappelijke bijdrage te leveren.

- Deelname aan projecten van het Regionaal Werkbedrijf - Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt Rivierenland (RW - POA Rivierenland) die de route naar werk moeten verkorten. Het ministerie van SZW heeft de arbeidsmarktregio Rivierenland voor een tweede jaar 1 miljoen euro toegekend voor projecten op dit vlak onder de noemer Perspectief op Werk. Omdat in het tweede kwartaal van 2020 bestaande projecten vertraging opliepen door de coronamaatregelen, wordt bezien of en op welke wijze de bestaande 17 projecten worden voortgezet, aangepast of vervangen door nieuwe initiatieven.
- Ondernemers worden gestimuleerd werkloze inwoners (al dan niet met arbeidsbeperking) van werk te voorzien. Via het Regionaal Werkbedrijf (waarin overheid, werkgevers- en

werknemersorganisaties en onderwijsinstellingen zijn vertegenwoordigd) wordt samengewerkt om mensen met een arbeidsbeperking passend werk te bieden. In 2021 wordt de regionale werkgeversbenadering verder geüniformeerd. Werkgevers krijgen te maken met één portaal, waarachter meerdere uitvoeringsorganisaties (zoals UWV, gemeente Buren en Werkzaak) samenwerken.

Participatie statushouders stimuleren

- Op 1 juli 2021 treedt naar verwachting de nieuwe Wet Inburgering in werking. Vanaf dat moment krijgen gemeenten de regie (terug) op het inburgeringstraject van inwoners. Voor de zogenaamde 'ondertussengroep' statushouders, die nog met de vroegere Wet Inburgering te maken hebben, worden trajecten georganiseerd om het taalniveau zoveel als mogelijk te versterken. Focus ligt daarbij op de groep inburgeraars die de taal tegen het einde van hun DUO-lening nog niet voldoende machtig zijn om te slagen voor het inburgeringsexamen. Dit is een samenwerkingsproject binnen de arbeidsmarktregio.
- In overleg met Buren en Vluchtelingenwerk actief op zoek gaan naar (vrijwilligers) werk.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>In verband met de coronamaatregelen vonden tot en met september 2021 minder groepsactiviteiten plaats. Het is onzeker of deze activiteiten (eventueel in aangepaste vorm) nog ingehaald kunnen worden in 2021.</p> <p>Zoals bekend is de invoeringsdatum van de Wet inburgering uitgesteld naar 1 januari 2022. De voorbereiding op de inwerkingtreding is in volle gang, zoals beschreven in een raadsinformatiebrief over de stand van zaken in september 2021.</p> <p>Er is een risico op onderuitputting van re-integratiemiddelen (zie ook 'Wat mag het kosten?')</p>

Ontwikkelingen?

Er zijn geen ontwikkelingen.

5.3 Preventie – Maatschappelijk terrein

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Transformatie van zorgverlening naar meer preventie

- Verdere uitvoering geven aan beleid om eenzaamheid te voorkomen (startnotitie is vastgesteld in het vierde kwartaal van 2019).
- Gerichte preventie en versterking van eigen kracht door het ontwikkelen van een specifiek aanbod voor groepen jeugdigen en/of ouders, die een vergrote kans lopen om een beroep op jeugdhulp te doen.
- Verbreden van informele zorg door goede informatievoorziening en samenwerking van maatschappelijke partners als SWAN, Welzijn Rivierstroom en Mozaïek, buurtsportcoaches, huisartsen en onze kernpunten e.a.
- Uitvoering pilot vitaal sportpark Dodewaard om maatschappelijk rendement te vergroten i.s.m. sport, onderwijs, welzijn, cultuur, kinderopvang, buurtsportcoaches, zorgaanbieders, CIOS, GSF en ROC.
- De gewenste samenwerking tussen de gemeente en de huisartsen krijgt steeds meer vorm. De samenwerking met de huisartsen wordt steeds verder uitgediept en we willen komen tot de inzet van een gedragsdeskundige. Mede vanwege de coronacrisis hebben de afspraken hierover vertraging opgelopen. We hopen uiterlijk begin 2021 te kunnen starten met de inzet van een gedragsdeskundige.
- Uitvoering geven aan de plannen uit het in 2020 opgestelde lokale Sportakkoord.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>Vitaal sportpark Dodewaard: de activiteiten op het Vitaal sportpark hebben de eerste maanden van 2021 hinder ondervonden van de coronamaatregelen die van kracht waren. Sinds de start van het nieuwe sportseizoen na de zomervakantie heeft het Vitaal sportpark onder leiding van de sportparkbegeleider en verenigingsondersteuner een boost gekregen en worden er allerlei activiteiten georganiseerd in samenwerking met lokale maatschappelijke partners (zie ook thema 6.4 Sport en beweegvoorzieningen).</p> <p>Er is een praktijkondersteuning (POH) Jeugd gestart bij alle huisartsenpraktijken per 1 oktober 2021. De POH Jeugd werkt nauw samen met zowel de huisartsen als de gemeente en kan in een aantal gesprekken de hulpvraag verhelderen en kortdurende begeleiding bieden. Indien nodig kan de POH Jeugd toeleiden naar een passende vorm van jeugdhulp (zie ook thema 5.6).</p>

Ontwikkelingen?

- Sinds begin dit jaar is de lokale coalitie tegen eenzaamheid 'Samen is leuker' verder uitgebreid. Vanuit Samen is leuker zetten gemeente, organisaties en inwoners zich samen in om eenzaamheid te voorkomen en te verminderen. Hierbij is aandacht voor verschillende doelgroepen, van jongeren tot ouderen. Er zijn de afgelopen maanden allerlei activiteiten en acties georganiseerd vanuit of gelinkt aan Samen is leuker.
- Het in 2020 gestarte initiatief Buurtgezinnen slaat goed aan. De aanmeldingen van zowel vraag- als steungezinnen blijven ook in 2021 doorlopen. Uit een tussentijdse effectrapportage blijkt dat de inzet van buurtgezinnen positieve effecten heeft op kinderen. Zoals onbezorgd kind zijn, toename sociale contacten en toename van zelfvertrouwen en veerkracht. Ouders ervaren door de inzet minder opvoedstress, komen tot rust, breiden hun netwerk uit en hebben weer vertrouwen in henzelf en in de toekomst. Ook financieel blijkt dat de investering zich anderhalf keer terugverdient doordat de inzet van deze preventieve maatregel jeugdhulp (zoals dagbesteding op een zorgboerderij, pleegzorg of begeleiding in het gezin) voorkomt.
- Naar aanleiding van signalen vanuit jongerenwerk over jongeren waar zorgen over waren, die zich verveelden en elkaar niet konden ontmoeten, is in Kesteren een jongereninloop opgestart onder begeleiding van het jongerenwerk, die inmiddels goed bezocht wordt.
- Vanaf februari tot april 2021 heeft de gemeente meegedaan aan de wintereditie van het project Jeugd aan zet. Het doel was om verveling en eenzaamheid bij jongeren in coronatijd tegen te gaan. Er zijn verschillende activiteiten georganiseerd voor en door de jongeren, zoals een Free run, online quiz/creatieve avond en verschillende sportactiviteiten. Een aantal van deze activiteiten wordt momenteel nog doorgezet op initiatief van de jongeren.
- Het lokale Sportakkoord is onder de naam Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit! uitgebreid met lokale doelstellingen en ambities uit het Nationaal Preventieakkoord. Dit heeft geleid tot een Breed Leefstijlakkoord, wat dus een samenvoeging is van het lokale Sportakkoord en het lokale Preventieakkoord van Neder-Betuwe. Hiermee wordt uiting gegeven aan onze visie dat sport, bewegen, preventie en een gezonde leefstijl nauw met elkaar verbonden zijn. Met de uitbreiding tot Breed Leefstijlakkoord is er binnen het Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit! nog meer dan voorheen aandacht voor de thema's roken, overgewicht en overmatig alcoholgebruik.
- Om onze huidige aanpak voor het tegengaan van overgewicht, dat we onder de beleidsvlag van Neder-Betuwe Bloeit! uitvoeren, verder te verbeteren en versterken, gaan we met een gezamenlijke subsidie via de organisatie ZonMW met vier regiogemeenten, de GGD, en andere partners aan de slag met samenwerkingsproject 'Gemeenten Samen Gezond' (verwachting 1e kwartaal 2022). Een projectleider/onderzoeker vanuit de GGD zal

gemeenten vier jaar lang begeleiden in het verbeteren van de aanpak van overgewicht, mits ZonMW hiervoor een 'go' geeft na het eerste halfjaar.

5.4 Mantelzorg

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Mantelzorg is op haar taak berekend

- Vervolg geven aan en besluitvorming over het herijken van het waarderen van vrijwilligers en mantelzorgers door het vinden van een eigentijdse vorm om hen meer te waarderen.
- Onderzoek naar de mogelijke inzet van maatschappelijke stages in overleg met het voortgezet onderwijs om op deze wijze jongeren te betrekken bij het vrijwilligerswerk.
- Uitvoering geven aan de uitkomsten van het onderzoek naar welke aanvullende ondersteuningsbehoefte nodig is voor onze mantelzorgers, zodat zij hun taak als mantelzorger kunnen volhouden en kunnen combineren met het werk en andere activiteiten. Daarbij ook aandacht besteden aan jonge mantelzorgers ter voorkoming van overbelasting.
- Onderzoeken welke aanvullende ondersteuningsbehoefte nodig is voor onze vrijwilligers, zodat zij hun taak als vrijwilliger kunnen volhouden en kunnen combineren met het werk en andere activiteiten.
- Ontwikkelen van beleid op het terrein van mantelzorg en vrijwilligerswerk.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>Nadat de rijksoverheid de verplichte maatschappelijke stage heeft afgeschaft, hebben wij gekeken of er nog een stimulerende rol voor de gemeente kan zijn. Ons is niet gebleken dat daaraan bij het voortgezet onderwijs behoefte bestaat. Om die reden geven wij hieraan geen vervolg.</p> <p>Ten opzichte van de begroting is er sprake van een financiële afwijking die nader wordt verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'</p>

Ontwikkelingen?

Met ingang van 2020 zijn structureel middelen opgenomen om een impuls te kunnen geven aan mantelzorgbeleid en beleid op het gebied van vrijwillige inzet. In 2020 zijn de middelen ingezet voor een onderzoek door Mantelzorg NL naar de wensen en behoeften aan mantelzorgondersteuning in Neder-Betuwe. Als resultaat hiervan is door Welzijn Rivierstroom in 2020 en 2021 een pilot uitgevoerd met individuele ondersteuning aan mantelzorgers. In deze pilot is het van meerwaarde gebleken dat Welzijn Rivierstroom juist op individuele basis aan mantelzorgers kortdurende ondersteuning kan bieden. Daarom wordt dit opgenomen als structureel aanbod van Welzijn Rivierstroom.

In 2021 is minder aanspraak gemaakt op de middelen. Dit wordt nader verklaard onder 'Wat heeft het gekost'. Bij de ontwikkeling van de uitvoeringsplannen Nota Sociaal Domein wordt gekeken hoe deze middelen in de toekomst beter ingezet kunnen worden.

5.5 Armoedebelief en schuldhulpverlening

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Armoede neemt af

- Bestrijden van kinderarmoede door het aanbieden van het zogenoemde kindpakket. Het streven is om circa 545 voorzieningen te verstrekken, waarbij het mogelijk is dat één kind gebruik maakt van een combinatie van voorzieningen.
- Uitvoering geven aan het Meerjaren beleidsplan schuldhulpverlening door de samenwerking tussen alle partijen op het gebied van schulden en vroeg-signalering te vergroten. In 2021 heeft de gemeente dankzij nieuwe wetgeving ruimere mogelijkheden om bij betalingsachterstanden inwoners pro-actief te benaderen. In eerste instantie richt de aanpak zich op partijen als woningbouwverenigingen, nutsbedrijven en zorgverzekeraars.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Het rijk heeft extra middelen ten bate van schuldhulpverlening in coronatijd toegekend in 2021. Echter, zolang het pakket aan steunmaatregelen in stand blijft, wordt een eventueel hoger gebruik van schuldhulpverlening door de coronacrisis niet verwacht. Daardoor verwachten wij in 2021 een onderbenutting van het budget. De nieuwe taak vroegsignalering leidt naar verwachting pas later tot een toename. Zie ook 'Wat heeft het gekost?'

Ontwikkelingen?

Er zijn geen ontwikkelingen.

5.6 Jeugdzorg

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Goed toegankelijke en bereikbare jeugdzorg en actief beleid voor pleegzorg. Versterken van de eigen kracht.

- Verbeteren van de samenwerking tussen gemeente en onderwijs door samen te werken in het ondersteuningsteam op school en een integraal ondersteuningsplan op te stellen voor jeugdigen. Naast de reeds verbeterde samenwerking met de basisscholen zetten we ook in op de samenwerking met het voortgezet onderwijs en partners in de voorschoolse periode.
- Verbeteren van de samenwerking tussen huis- en jeugdartsen, Kernpunten en Sociaal Team door onder andere de inzet van een gedragsdeskundige en de ondersteuningsteams (OT's) op scholen. Hierdoor kan de inzet van specialistische (Geestelijke Gezondheids)zorg beperkt of anders ingezet worden.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Ten opzichte van de begroting is er sprake van een financiële afwijking die nader wordt verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'

Ontwikkelingen?

- In het schooljaar 2020-2021 zijn diverse pilots in het basis- en voortgezet onderwijs gestart om de verbinding tussen gemeente en onderwijs te intensiveren. Op twee basisscholen lopen pilots 'jeugdhulp in de school'. Hierbij is het doel vroegtijdig ondersteuning te kunnen bieden aan leerling, school en ouders, opdat het kind tijdig

geholpen wordt en verdere jeugdhulp niet of minder nodig is. Verder zijn er pilots op de drie middelbare scholen gestart in onze gemeente. Doel van deze pilots is vroegtijdig betrokken te zijn bij leerlingen die problemen hebben in hun thuissituatie, zodat zij adequaat geholpen worden. Hierbij biedt een schoolmaatschappelijk werker jongeren kortdurende, laagdrempelige ondersteuning en legt hij/zij de verbinding met school én de thuissituatie. Daarnaast wordt ingezet op de weerbaarheid en de sociale vaardigheden van de jongeren.

- Er is per 1 oktober 2021 een praktijkondersteuner (POH) Jeugd gestart bij alle huisartsenpraktijken. De POH Jeugd werkt nauw samen met zowel de huisartsen als de gemeente en kan in een aantal gesprekken de hulpvraag verhelderen en kortdurende begeleiding bieden. Indien nodig kan de POH Jeugd toeleiden naar een passende vorm van jeugdhulp (Zie ook thema 5.3 Preventie).

5.7 Zorg voor ouderen en gehandicapten

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Zorg en welzijn op dorpsniveau (wijkzorg)

- Bezien of de speerpunten uit het landelijke ouderenpact 'waardig ouder worden' aanleiding geven om tot verdere actie over te gaan. Deze speerpunten zijn: integrale aanpak om eenzaamheid te signaleren en te doorbreken, zorgen dat ouderen met goede ondersteuning langer thuis kunnen wonen en de kwaliteit van de verpleeghuiszorg verbeteren.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>Het landelijk ouderenpact 'waardig ouder worden' wordt niet meer als zodanig uitgevoerd. Er wordt wel gewerkt met het thema signaleren en doorbreken van eenzaamheid, onder andere vanuit de lokale coalitie 'Samen is leuker', waarin ook specifieke aandacht is voor de doelgroep ouderen, en met het thema zorgen dat ouderen met goede ondersteuning langer thuis kunnen wonen.</p> <p>Het verbeteren van de kwaliteit van de verpleeghuiszorg valt niet onder de reikwijdte van de gemeente.</p> <p>Ten opzichte van de begroting is er sprake van een financiële afwijking die nader wordt verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'</p>

Ontwikkelingen?

Er zijn geen ontwikkelingen.

Overige ontwikkelingen

Doorontwikkeling onafhankelijke cliëntondersteuning

In 2021 zijn we aangesloten bij het landelijke "koplopertraject" voor de doorontwikkeling van de functie van onafhankelijke cliëntondersteuning binnen het Sociaal Domein. Voor dit traject heeft het Rijk aan ons een bedrag van € 252.000 beschikbaar gesteld.

In 2021 is samen met de professionele aanbieders van onafhankelijke cliëntondersteuning, Welzijn Rivierstroom, Mozaïek, het Kernpunt en de Adviesraad Sociaal Domein het project opgestart. Gezamenlijk is de ambitie voor het project bepaald en is er een plan van aanpak opgesteld. In de ambitie is opgenomen dat onafhankelijke cliëntondersteuning laagdrempelig beschikbaar is voor al onze inwoners en dat het een bijdrage levert aan het vinden van de juiste ondersteuning. Er wordt met 4 thema's gewerkt om deze ambitie te bereiken: vergroten van het bereik en de bekendheid van onafhankelijke cliëntondersteuning, de ontwikkeling van informele cliëntondersteuning, het verbeteren van de onderlinge samenwerking en het verhogen van de kwaliteit van de ondersteuning.

Het project wordt begeleid door een externe projectleider, de inhoud komt vanuit de deelnemers van alle betrokken partijen. Hiermee is het afgelopen jaar al een verbetering in de onderlinge samenwerking en afstemming waargenomen. Dit zal worden voortgezet bij de verdere uitvoering van het plan van aanpak. De beschikbare middelen zijn het afgelopen jaar deels ingezet. In 2022 wordt het project voortgezet en wordt er gewerkt naar een afronding, waarbij er ook rekening wordt gehouden met de borging van het resultaat na afloop van het project.

Verbonden partijen

Werkzaam Rivierenland

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Monitoring van de uitvoering van de sociale werkvoorziening door Werkzaam Rivierenland, waarbij Werkzaam de volgende doelstellingen hanteert:

- detacheringen: 450
- groepsplaatsingen: 25

(Beide aantallen gaan deels over de doelgroep Participatiewet, die Werkzaam niet voor Neder-Betuwe uitvoert.)

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Door toepassing van de nieuwe verdeelsystematiek voor de kosten van de GR Werkzaam daalt naar verwachting de gemeentelijke bijdrage aan de bedrijfsvoeringskosten fors. Of dit per saldo (kijkend naar de salariskosten SW, het natuurlijk verloop en de rijksbijdrage SW) tot een voordeel op de gemeentelijke begroting zal leiden, wordt duidelijk in de jaarrekening 2021 van de GR Werkzaam.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

De GGD is als gemeentelijke gezondheidsdienst van de 14 gemeenten in Gelderland-Zuid het gezicht van de publieke gezondheid in onze regio. De publieke gezondheidszorg richt zich op het bevorderen van gezond en vitaal leven van haar inwoners, het verminderen van risico's, het bieden van zorg en bescherming aan kwetsbare groepen. Voor de uitvoering van de taken, werkt de GGD vanuit twee leidende principes:

1. Aansluiting bij de gemeenten, waarbij de GGD zijn lokale nabijheid verder versterkt door per gemeente 'dedicated' teams van professionals te vormen die zich richten naar de lokale context.
2. Netwerkaanpak, waarbij verbinden van kennis en samenwerking met partners, op lokaal, regionaal en landelijk niveau, centraal staat. De netwerkaanpak kan leiden tot het samen organiseren van dienstverlening (netwerkorganisatie) om kwaliteit en integraliteit voor de inwoners te verhogen en/of dienstverlening te kunnen borgen.

De strategische thema's waar de GGD in de periode 2020-2023 op inzet zijn:

1. Informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven.
2. Adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg.
3. Investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid.
4. Gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein.

Voor de wettelijke taken opgedragen aan de GGD en de wettelijke taken beleidsmatig belegd bij de GGD, zijn voor 2021 deze strategische thema's uitgewerkt in de volgende strategische doelen:

Programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA)

- Verzamelen van beleidsrelevante gegevens over gezondheid van de burgers/monitoring.
- Bijdragen aan het opzetten van een veilige en betrouwbare regionale data-infrastructuur.

Algemene gezondheidszorg: Gezondheidsbescherming

- Gezondheidsbescherming van inwoners tegen infectieziekten in binnen- en buitenland, ongunstige milieufactoren en seksuele gezondheidsrisico's.

Algemene gezondheidszorg: Toezicht

- Bijdragen aan kwaliteitsborging kinderopvang en specifieke voorzieningen.

Algemene gezondheidszorg: Publieke gezondheid bij crises en rampen

- Borgen publieke gezondheid bij crisis en rampen.

Gezond Leven: producten Gezonde wijk/gemeente en Gezonde School

- Bevorderen van gezondheid van inwoners door realiseren van gezonde en veilige omgeving en verbeteren van integrale aanpak.

Jeugdgezondheidszorg

- Zorgdragen dat kinderen en jongeren lichamelijk, psychisch en sociaal gezond en veilig opgroeien.

Algemene gezondheidszorg: Forensische geneeskunde en Toezicht Wmo

- Bijdragen aan kwaliteitsborging forensische opsporing en Wmo-diensten.

Bijzondere zorg

- Het doelmatig en doeltreffend uitvoeren van de OGGZ-taken (Wmo).

Veilig Thuis

- Een veilig thuis voor iedereen, jong en oud.
- Sturen op kosten Veilig Thuis versus begroting.
- Zorg voor excellent partnerschap en aansluiten bij lokale structuren.
- Jonge organisatie wordt volwassen.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Ook in 2021 speelt de GGD tot op heden een belangrijke rol in de bestrijding van het coronavirus. Hoewel de inzet die dit gevraagd heeft en nog altijd vraagt, gevolgen heeft voor de GGD als organisatie, is het reguliere dienstverleningsniveau vanaf begin 2021 weer nagenoeg volledig opgepakt.

De kosten voor de bestrijding van het coronavirus evenals voor de coronavaccinaties worden geheel vergoed door het Rijk. Daarnaast zijn er in 2020 bij verschillende onderdelen van de GGD-programma's achterstanden ontstaan die in 2021 worden ingelopen. Ook de kosten die deze extra werkzaamheden met zich meebrengen worden gedeclareerd bij het Rijk.

Wat mag het kosten?

Programma 5 Wmo, Jeugdzorg en Participatie					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2021	2022	2023	2024
a.	Wmo (w.o. herijking)	191.791	769.773	757.877	808.027
b.	Jeugd (w.o. herijking)	-318.185	207.761	351.929	617.870
c.	Participatie Wet	-63.000	26.700	7.000	7.000
<u>Diverse taakvelden:</u>					
d.	Meicirculaire 2021	265.306	0	0	0
e.	Septembercirculaire 2021	183.123	16.814	-30.768	-33.312
f.	Overige kleine verschillen	909			
Totaal		259.944	1.021.048	1.086.038	1.399.585

a. WMO (nadeel 2021 € 191.791 oplopend naar € 808.027)

Herijking WMO (nadeel 2021 € 247.537 oplopend naar nadeel 808.027 in 2024).

Op 20 oktober 2021 bent u in een raadsinformatiebrief (RIB-68) geïnformeerd over een herijking van de budgetten Wmo. Wij hebben een inschatting gemaakt welke budgetten voor 2021 en volgende jaren nodig zijn. Hiervoor hebben wij onder meer gebruik gemaakt van de forecast. Op basis van de informatie die wij op 1 oktober 2021 hebben, en ons cliëntenbestand op die datum, hebben wij in kaart gebracht welke middelen wij verwachten nodig te hebben. Deze middelen hebben wij vanaf 1 januari 2022 in een constante lijn meerjarig doorgetrokken.

Met deze herijking worden de budgetten in de Begroting 2021 herijkt, zodat zij beter aansluiten bij de verwachte uitgaven. In de Begroting 2022 en Meerjarenbegroting 2023-2025 worden de budgetten op een constante lijn bijgesteld en komt de geleidelijke verlaging van de budgetten te vervallen.

In de herijking van 2021 is een incidenteel voordeel van € 71.000 verwerkt op ondersteuning mantelzorgers. Als resultaat vanuit het onderzoek, dat in 2020 door Mantelzorg NL is uitgevoerd, is in 2020 een pilot met Welzijn Rivierstroom opgestart. De pilot heeft doorgelopen tot 2021, waardoor de uitgaven in 2021 tot een minimum zijn beperkt. De pilot wordt binnenkort geëvalueerd.

Wij blijven de financiële ontwikkelingen monitoren en houden u via de reguliere P&C-documenten hiervan op de hoogte. Indien nodig, stellen wij voor om de budgetten bij te stellen.

Beschermd Wonen (voordeel € 71.000 in 2021, nadeel € 71.000 in 2022)

Op Beschermd Wonen is in 2021 een incidenteel voordeel van € 71.000. Na enkele malen uitstel van de transitie beschermd wonen en maatschappelijke opvang ziet het er nu naar uit dat deze transitie met ingang van 1 januari 2023 daadwerkelijk start. Dat is het moment waarop ook de financiële transitie zijn beslag gaat krijgen. Hoe het nieuwe financiële verdeelmodel met ingang van 1 januari 2023 voor onze gemeente precies zal uitpakken, is op dit moment nog niet bekend. Gevreesd wordt dat we er financieel niet gunstig zullen uitkomen.

In aanloop naar de nieuwe financiële herverdeling van het landelijk budget heeft de gemeente Nijmegen (onze centrumgemeente) in 2020 haar opgebouwde reserve beschermd wonen verdeeld over de gemeenten in Gelderland-Zuid. Daarnaast heeft zij in 2020 van het Rijk ontvangen gelden voor sluitende aanpak aan de deelnemende gemeenten overgemaakt. Beide budgetten zijn ontvangen in 2020 en zijn bedoeld om de komende jaren te besteden aan beschermd wonen, sluitende aanpak (wijkGGZ) dak- en thuislozenprojecten, het versterken van lokale zorg- en welzijnsprojecten, schuldhelpverlening en ons lokale project 'tussenvoorziening'. Daarnaast zal er regionaal (met een bijdrage van alle gemeenten) geïnvesteerd moeten worden in voorzieningen en extra capaciteit (projectleider(s)).

Wij stellen u voor om deze middelen te bestemmen voor 2022. Deze overheveling werkt per saldo budgettair neutraal en moet u in relatie zien met de mutaties in reserve Algemene Reserve onder Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien.

Aanspraak budget coronagerelateerde kosten (nadeel 2021 € 15.254)

Voor de dekking van meerkosten en inhaalzorg Wmo is aanspraak gedaan op het budget coronagerelateerde kosten welke bij de jaarstukken 2020 tot stand is gekomen met middelen die wij in 2020 van het Rijk hebben ontvangen als compensatie corona en die nog niet waren benut in 2020. Dit nadeel moet in relatie worden gezien met het voordeel op taakveld overige baten en lasten onder Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien.

b. Jeugd (voordeel 2021 € 318.185, vanaf 2022 structureel nadeel van € 207.761 in 2022 oplopend naar € 617.870 in 2024)

Herijking Jeugd (voordeel 2021 € 318.130, vanaf 2022 nadeel € 84.761 oplopend naar € 617.870 in 2024).

In de raadsinformatiebrief (RIB-68) van 20 oktober 2021 bent u tevens geïnformeerd over een herijking van de Jeugdbudgetten. Ook hiervoor geldt dat wij de financiële ontwikkelingen blijven monitoren, u via de reguliere P&C-documenten hiervan op de hoogte houden en, indien nodig, zullen voorstellen om de budgetten bij te stellen.

Compensatiepakket meicirculaire 2021 (voordeel € 123.000 in 2021, nadeel € 123.000 in 2022)

In de meicirculaire 2021 hebben wij middelen ontvangen als compensatie corona voor kwetsbare groepen, voor jeugd en voor ouderen (totaal € 140.725). In 2021 wordt een start gemaakt met een pakket aan activiteiten om deze middelen zinvol te besteden (onder meer voorkomen en verminderen van eenzaamheid onder kwetsbare groepen, jongeren en ouderen, een doorstart van een pilot jeugdsoos in Kesteren, extra coaching van Mozaïek, en een tijdelijke uitbreiding van de capaciteit van het sociaal team).

Omdat deze activiteiten doorlopen in 2022 stellen wij u voor om € 123.000 te bestemmen voor 2022. Deze overheveling werkt per saldo budgettair neutraal en moet u in relatie zien met de mutaties in reserve Algemene Reserve onder Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien.

Aanspraak budget coronagerelateerde kosten (nadeel 2021 € 122.945)

Er is aanspraak gedaan op het budget coronagerelateerde kosten welke bij de jaarstukken 2020 tot stand is gekomen met middelen die wij in 2020 van het Rijk hebben ontvangen als compensatie corona en die nog niet waren benut in 2020:

- voor de dekking van meerkosten en inhaalzorg Jeugd (€ 50.945);
- voor tijdelijke uitbreiding van schoolmaatschappelijk werk (€ 10.000). Het aantal aangemelde casussen overstijgt de beschikbare tijd van de schoolmaatschappelijk werkers;
- voor tijdelijke uitbreiding van de formatie consulent complexe gezinssituaties (€ 62.000), omdat wij ook hierin een toename zien. Dit zijn casussen die niet op zich laten wachten en waar veiligheid en maatschappelijke onrust een onderwerp zijn, zoals complexe scheidingssituaties, en gezinssituaties die overbelast zijn. Maar ook huiselijk geweld en huisvestingsproblemen komen vaker voor.

Dit nadeel moet in relatie worden gezien met het voordeel op taakveld overige baten en lasten onder Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien.

c. Participatiewet (voordeel 2021 € 63.000, nadeel 2022 € 26.700, nadeel structureel vanaf 2023 € 7.000)

Vrijval budget Re-integratie- en participatievoorzieningen (voordeel 2021 € 25.000)

In de decembercirculaire 2020 hebben wij € 51.568 als compensatie corona ontvangen voor Re-integratie- en participatievoorzieningen en € 12.364 in de meicirculaire 2021. Deze middelen zullen niet volledig nodig zijn. Omdat het rijk in 2020 en 2021 een steunpakket heeft voor ondernemers, blijft de toename van hulpvragen beperkt. Per saldo is sprake van een incidenteel voordeel van € 25.000 voor 2021.

Budgetbegeleiding/schuldhelpverlening (voordeel 2021 € 45.000, nadeel € 19.700 in 2022 budgettair neutraal)

Op Budgetbegeleiding/schuldhelpverlening verwachten wij een incidenteel voordeel in 2021 van € 45.000.

Met ingang van 2022 verwachtten wij meer uitvoeringskosten in verband met de wetswijziging vroegsignalering in de Wet gemeentelijke Schuldhelpverlening. In 2021 zijn de uitvoeringskosten beperkt gebleven en blijft een voordeel van € 25.300 over.

In de decembercirculaire 2020 hebben wij € 19.700 ontvangen als compensatie corona. Deze middelen worden in 2021 niet besteed, omdat het verwachte effect zich nog niet voordoet in 2021. Omdat het rijk in 2020 en 2021 een steunpakket heeft voor ondernemers, verliezen relatief weinig mensen hun baan en lag het aantal faillissementen historisch laag. Op reguleringen (zoals extra re-integratiemiddelen t.b.v. heroriëntatie ondernemers) wordt nauwelijks een beroep gedaan. Het risico bestaat dat, na wegvallen van het steunpakket, veel ondernemingen alsnog in de problemen komen en mensen alsnog hun baan verliezen en/of betalingsproblemen krijgen doordat uitstel van betalingen afloopt.

Wij stellen voor om de middelen compensatie corona € 19.700 te bestemmen voor 2022. Deze overheveling werkt per saldo budgettair neutraal en moet u in relatie zien met de mutaties in reserve Algemene Reserve onder Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien.

De overheveling van € 19.700 (als onderdeel van het totale incidentele voordeel van € 45.000 over 2021) werkt per saldo budgettair neutraal en moet u in relatie zien met de mutaties in reserve Algemene Reserve onder Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien.

Overige kleine verschillen

Binnen dit taakveld tellen overige kleine verschillen op tot een nadeel van structureel € 7.000, die behoeven geen toelichting.

d. Meicirculaire 2021 (incidenteel nadeel 2021 € 265.306)

In de kadernota 2022-2025 bent u al geïnformeerd over de uitkomsten van de meicirculaire 2021. Het effect voor programma 5 voor het jaar 2021 ziet u hier verwerkt en betreft mutaties over verschillende taakvelden. Het incidentele nadeel moet u in relatie zien met het voordeel (toename algemene uitkering) zoals gemeld bij het taakveld algemene uitkering onder Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien.

Voor een verdere onderbouwing van de inhoud van de meicirculaire 2021 verwijzen wij u naar de informatie die in bijlage 1 bij de kadernota 2022- 2025 is opgenomen.

e. Septembercirculaire 2021 (nadeel 2021 € 183.123 en 2022 € 16.814, voordeel 2023 € 30.768 en 2024 € 33.312)

Voor de begrotingsbehandeling van de begroting 2022 bent u middels een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld van de financiële uitkomsten van de septembercirculaire 2021 inclusief budgetactualisatie met betrekking tot de jeugd- en Wmo budgetten. Voor uitgebreide informatie verwijzen wij u derhalve terug naar de betreffende raadsinformatiebrief.

In deze bestuursrapportage vindt de financiële uitwerking plaats van de septembercirculaire 2021 plaats. Middels de septembercirculaire 2021 ontvangen wij middelen voor Corona compensatie (nadeel 2021 € 125.612, 2022 € 44.989), aanpak wachttijden problematiek jeugdzorg (nadeel 2021 € 78.776) en overige bijstellingen onder andere voor integratie-uitkeringen (voordeel 2021 € 21.265 oplopend naar € 33.312 in 2024).

De voor- en nadelen verwerkt onder programma 5 dient u in relatie zien met het voordeel (toename algemene uitkering) verwerkt bij het taakveld Algemene uitkering onder Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien.

f. Diverse taakvelden kleine verschillen (incidenteel nadeel 2021 € 909)

Behoeven geen verdere toelichting.

Mutaties in reserve

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen mutaties in reserves.

Programma 6 Onderwijs, sport en welzijn

Missie

Iedereen moet zich kunnen ontplooiën en welbevinden

De wijze waarop jonge inwoners zich ontplooiën is voor ieder kind en iedere jongere verschillend. Onze ambitie is om voor deze jonge inwoners randvoorwaarden te creëren, waarbinnen zij zich optimaal kunnen ontwikkelen op hun weg naar volwassenheid. Opleiding, vrijetijdsbesteding, talentontwikkeling, zorg en ondersteuning zijn daarbij van groot belang. De kernen blijven levende gemeenschappen, waar mensen elkaar op allerlei manieren ontmoeten en bijstaan. Investeren in onderwijs, sport en cultuur draagt bij aan de sociale cohesie binnen de dorpen. Dit leidt ertoe dat de inwoners zich thuis (blijven) voelen in de (kernen van de) gemeente.

Thema's

6.1 Leefbaarheid

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Een doelmatig accommodatiebeleid dat aansluit op de behoeften van inwoners en maatschappelijke partijen Accommodaties moeten zelfvoorzienend zijn

- De dorpshuizen in overleg met hun besturen toekomstbestendig houden door:
 - het vervolgen van de jaarlijkse bijeenkomst met de dorpshuizen;
 - ondersteuning van de besturen bij hun exploitatie met advies, kennisuitwisseling en onderlinge samenwerking;
 - een subsidieregeling voor onderhoud en verbetering voor dorpshuizen. Besturen kunnen een bijdrage krijgen voor onderhoud, duurzaamheidsmaatregelen en het verbeteren van de toegankelijkheid als zij daarvoor zelf geen dekking hebben. De regeling is tijdelijk tot aan 2022.
- Een plan van aanpak integraal accommodatiebeleid per kern opstellen. We starten met een tweetal kernen voor een verbetering van de leefbaarheid en burgerparticipatie. De briefkaartenopbrengst van de omgevingsvisie geeft hiervoor richting. (Zie ook programma 3 Fysieke leefomgeving.)
- Het accommodatiebeleid Dodewaard/herontwikkeling De Eng krijgt steeds meer vorm: een werkgroep van bewoners en de gemeente stelt een plan voor een nieuwe dorpshuisfunctie/MFA op. In 2021 wordt een voorstel aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. Met de werkgroep is afgesproken dat in fase A wordt gewerkt aan een inhoudelijk plan inclusief exploitatie. In fase B wordt dit plan concreet uitgewerkt in een te realiseren bouwplan.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Ten opzichte van de begroting is er sprake van een financiële afwijking die nader wordt verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'

Ontwikkelingen?

Voortgang accommodatiebeleid Dodewaard/herontwikkeling De Eng

In de raadsvergadering van 11 februari 2021 is fase A van herontwikkeling De Eng formeel afgerond. In dezelfde raadsvergadering is het uitvoeringsplan IHP vastgesteld en is de intentie uitgesproken dat de basisscholen in Dodewaard nabij deze MFA gevestigd worden. Hiermee is nu sprake van één integraal project voor realisatie van een MFA en twee basisscholen in Dodewaard en is er een directe relatie met thema 6.2 Huisvestingsplan scholen.

In de huidige fase B (definitiefase) is een kernteam opgericht waarin de betrokken partijen (gemeente, dorps huis, De Hien en De Belle fleur) samenwerken en het proces verder vormgeven.

6.2 Huisvestingsplan scholen

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Adequaat aanbod van onderwijs zo dicht mogelijk bij onze kinderen

- Mogelijkheden verkennen voor (integrale) kindcentra.
- Uitwerken duurzaamheids- en gezondheidsmaatregelen schoolgebouwen inclusief mogelijkheden voor financiering en subsidie.
- Conform raadsbesluit september 2020 worden de voorgestelde huisvestingsscenario's uitgewerkt in het uitvoeringsplan IHP en vervolgens voortvarend opgepakt. Het betreft de volgende scenario's: renovatie Hervormde School, nieuwbouw VCOG-school in Kesteren, vervangende nieuwbouw/renovatie De Hien en De Belle fleur, uitbreiding Pantarijn en De Wegwijzer en meewerken aan het huisvesten van een VCOG-school in Dodewaard.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Ten opzichte van de begroting is er sprake van een financiële afwijking die nader wordt verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'

Ontwikkelingen?

Uitvoeringsplan IHP

- In de raadsvergadering van 11 februari 2021 is het uitvoeringsplan IHP vastgesteld en is de intentie uitgesproken dat de basisscholen in Dodewaard nabij de MFA en De Eng gevestigd worden. Na een ruimtelijk onderzoek is geconstateerd dat huisvesting van een MFA, De Hien en De Belle fleur nabij De Eng ruimtelijk moet passen. Voor huisvesting van een derde (VCOG)-school is de ruimte te beperkt. Hiermee is nu sprake van één integraal project voor realisatie van een MFA en twee basisscholen in Dodewaard en is er een directe relatie met thema 6.1 Leefbaarheid.
- Het opstellen van een concreet plan inclusief de benodigde investering voor de uitbreiding van Pantarijn vordert.

6.3 Subsidies

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Kernactiviteiten van verenigingen en maatschappelijke organisaties dienen zelfvoorzienend te zijn

- Flexibiliteit bij het subsidie-instrument: uitvoering van bestaand beleid met meer inzet op resultaten. Vrijwilligersorganisaties krijgen een bijdrage voor de activiteitenkosten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er zijn geen ontwikkelingen.

6.4 Sport en beweeg voorzieningen

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Afname Sociaal-economische Gezondheidsverschillen en bevorderen sociale omgang

- Uitrollen van de pilot Vitaal sportpark Dodewaard conform startnotitie. Een vitaal sportpark beoogd door samenwerking van sportverenigingen dat er op sportpark De Eng meer gebruik en meer variëteit in de activiteiten is.

Langetermijnvisie ontwikkelen met betrekking tot sport en bewegen

- Begeleiding sportclubs bij subsidieaanvragen uit bovenregionale fondsen in samenwerking met de sportkoepel in het kader van Open Sportclub of Vitaal Sportpark.
- Continueren van de inzet van buurtsportcoaches
- Ondersteuning accommodaties sportclubs door garant te staan voor leningen en door het verstrekken van SVn duurzaamheidsleningen.
- Afronden plan van aanpak langetermijnvisie sport- en beweegvoorzieningen, die inzicht geeft in de grenzen aan de verantwoordelijkheid van de gemeente op het gebied van bewegen en sport (accommodaties). Daarbij worden het landelijke sportakkoord en de harmonisatie van de huurtarieven/onderhoudsbijdrage (nieuwe subsidiesystematiek) betrokken.
- De rijksoverheid wil sport en bewegen stimuleren door de samenwerking van alle betrokken partijen (lokaal en regionaal) te bevorderen. Ook Neder-Betuwe heeft daartoe een intentieverklaring (voor een lokaal Sportakkoord) getekend.

Sportverenigingen beschikken over voldoende velden, zodat leden kunnen trainen c.q. bewegen en kunnen deelnemen aan de voetbal- en/of korfbalcompetitie

- De uitdaging om op sportpark De Leede in Kesteren een extra sportveld te realiseren, is uitgewerkt tot enkele verschillende ontwerpen. Er zijn scenario's uitgewerkt, die een derde voetbalveld mogelijk kunnen maken, inclusief een stappenplan voor de herinrichting. In 2021 wordt een voorstel aangeboden aan de raad. Vanaf 2022 is gereserveerd budget ook beschikbaar voor de uitvoering.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>Vitaal sportpark Dodewaard: de activiteiten op het Vitaal sportpark hebben de eerste maanden van 2021 hinder ondervonden vanwege de coronamaatregelen die van kracht waren. Sinds de start van het nieuwe sportseizoen na de zomervakantie heeft het Vitaal sportpark onder leiding van de sportparkbegeleider en verenigingsondersteuner een boost gekregen en worden er allerlei activiteiten georganiseerd in samenwerking met lokale partners (Zie ook thema 5.3 Preventie). In 2021 zijn geen aanvragen van verenigingen voor een SVn duurzaamheidslening gedaan.</p> <p>De herinrichting van sportpark De Leede vordert. Een opzet is gereed. In het najaar van 2021 volgt nadere uitwerking van het plan.</p> <p>Ten opzichte van de begroting is er sprake van een financiële afwijking die nader wordt verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'</p>

Ontwikkelingen?

Er zijn geen ontwikkelingen.

6.5 Laaggeletterdheid

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Terugdringen laaggeletterdheid

- Bespreekbaar maken van laaggeletterdheid door voorlichting te geven en er aandacht aan te besteden via bijvoorbeeld de gemeentelijke communicatiekanalen.
- De dienstverlening van de Bibliotheek Rivierenland gebruiken om kinderen en volwassenen te bereiken en zo de kans op laaggeletterdheid te verkleinen.
- In de Week van Lezen en Schrijven (voorheen Week van de Alfabetisering) extra aandacht besteden aan laaggeletterdheid en de aanpak ervan.
- Promoten van de locaties waar mensen terecht kunnen om hun taal-, reken- en/of computervaardigheid te verbeteren. Meer samenhang creëren en wellicht meer locaties/activiteiten realiseren.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

In raadsinformatiebrief 48 bent u reeds geïnformeerd dat wij de deelnemersverklaring hebben ondertekend en daarmee onze deelname aan het regionale Taalakkoord Rivierenland 2021-2024 hebben bevestigd. Vanuit het Taalakkoord werken organisaties in de regio Rivierenland samen aan het terugdringen van laaggeletterdheid. Hiervoor wordt in de periode 2021-2024 elk jaar een specifiek thema belicht in de regio. In 2021 is dit het thema 'Geld'. Dit thema is gekoppeld aan het regionaal jaarplan van de regionale vervolgaanpak laaggeletterdheid 2020-2024.

6.6 Onderwijs

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Vormgeven aan lokaal onderwijs- en jeugdbeleid via de Lokale Educatieve Agenda (LEA)

- Met het onderwijs en de kinderopvang in de LEA samenwerken aan gezamenlijke thema's zoals het bestrijden van onderwijsachterstanden, passend onderwijs, leerplicht en voortijdig schoolverlaten, voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en aansluiting van jeugdhulp op onderwijs.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Ten opzichte van de begroting is er sprake van een financiële afwijking die nader wordt verklaard onder 'Wat heeft het gekost?'

Ontwikkelingen?

Nationaal Programma Onderwijs (NPO) om corona-achterstanden in te halen

Zowel gemeenten als het onderwijs krijgen de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 middelen vanuit het Rijk om vertragingen in het onderwijs en de kinderopvang in te halen die kinderen hebben opgelopen tijdens de coronapandemie. Het gaat om achterstanden op cognitief,

executief, sociaal en emotioneel vlak. Voor een optimale besteding van de middelen wordt speciaal ingezet op afstemming en nauwe samenwerking met alle LEA partners.

De middelen worden beschikbaar gesteld vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). In de periode 1 augustus 2021 t/m 31 juli 2023 krijgen wij circa € 556.000 uitgekeerd. In september 2021 hebben wij kaders gesteld waaraan de besteding van de middelen moet voldoen. Naast de voorwaarden vanuit de landelijke regeling staan daarin de leidende principes van de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2021 - 2024 centraal.

6.7 Voor- en vroegschoolse Educatie

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?

Alle peuters hebben toegang tot voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en zijn voorbereid op het basisonderwijs.

- Afspraken maken met de kindercentra en de basisscholen over de resultaten van VVE, overdracht van peuteropvang naar basisschool, doorgaande leerlijnen en ouderbetrokkenheid.
- Met voorschoolse educatie de ontwikkeling van peuters stimuleren op meerdere gebieden zoals taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Ouders stimuleren om gebruik te maken van het aanbod voorschoolse educatie voor hun kind door informatieverstrekking en advisering vanuit het consultatiebureau en door het organiseren van themagerichte voorlichtingsbijeenkomsten door de kinderopvangaanbieders.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Bibliotheek Rivierenland start in het kader van taalontwikkeling en leesbevordering in Neder-Betuwe met het project 'Gezinsaanpak'. Het project sluit aan bij het lokale onderwijsachterstandenbeleid en de ambities van het Beleidsplan voor- en vroegschoolse educatie 2019-2022 Neder-Betuwe. Met de Gezinsaanpak richt Bibliotheek Rivierenland zich specifiek op laag taalvaardige gezinnen met kinderen in de leeftijd van 0-8 jaar.

In ontwikkeling zijn enkele projecten voor een nauwere samenwerking tussen de kinderopvang en het basisonderwijs. Het gaat onder andere om een startgroep voor kinderen in de leeftijd van 3,5 tot 4,5 jaar en de inzet van een specialist voorschoolse educatie op de basisschool die kinderen in groep 1 en 2 extra kan begeleiden.

Overige ontwikkelingen

Er zijn verder geen ontwikkelingen binnen dit programma.

Wat mag het kosten?

Programma 6 Onderwijs, Sport en Welzijn					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2021	2022	2023	2024
a.	Onderwijshuisvesting	-1.834	25.906	-1.834	-1.834
b.	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.851	-10.930	-10.930	-10.930
c.	Sportbeleid en activering	-94.000	67.500	0	0
d.	Sportaccommodaties	-68.394	61.606	-3.394	-3.394
e.	Cult.presentatie, -productie en -partic.	-149.678	219.991	101	101
<u>Diverse taakvelden;</u>					
f.	Actualisatie uitvoering lopende investeringen	-45.799			
g.	Septembercirculaire 2021	60.857	5.932	5.980	6.047
h.	Diverse taakvelden overige kleine verschillen	8.236	8.236	8.236	8.236
Totaal		-293.463	378.241	-1.841	-1.774

a. Taakveld Onderwijshuisvesting (voordeel 2021 € 1.834, nadeel 2022 € 25.906, vanaf 2023 voordeel € 1.834)

1e Inrichting Sébaschool en De Wegwijzer (incidenteel nadeel 2022 € 27.740)

De Sébaschool en De Wegwijzer hebben een aanvraag gedaan voor 1e inrichting. Dit leidt tot een incidenteel nadeel in 2022 van € 27.740. De 1e inrichting is bedoeld voor de aanschaf van onderwijsleerpakket en meubilair, voor zover deze nog niet eerder door het rijk of de gemeente is bekostigd. De aanvragen zijn gebaseerd op de groei van het leerlingenaantal van beide scholen en voldoen aan de criteria volgens de verordening onderwijshuisvesting. De vergoedingen zijn gebaseerd op de normbedragen onderwijshuisvesting prijspeil 2021 en worden jaarlijks geïndexeerd. De exacte kosten worden berekend in het jaar van toekenning 2022. Voor 2022 is er in de begroting geen rekening gehouden met deze uitgaven en komen t.l.v. de financiële positie.

Overige kleine verschillen binnen dit taakveld behoeven geen toelichting (voordeel structureel € 1.834)

b. Taakveld Onderwijsbeleid en Leerlingzaken (voordeel 2021 € 2.851, vanaf 2022 structureel voordeel € 10.930)

Nationaal Programma Onderwijs (incidenteel voordeel en nadeel in 2021 € 556.561)

Zowel gemeenten als het onderwijs krijgen de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 middelen vanuit het rijk om vertragingen in het onderwijs en de kinderopvang in te halen die kinderen hebben opgelopen tijdens de coronapandemie. In de periode 1 augustus 2021 t/m 31 juli 2023 worden middelen beschikbaar gesteld vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Dit leidt tot een baat en een last van in totaliteit € 556.561 over de gehele periode. Beschikbare middelen zullen aan het einde van het jaar in de jaarrekening 2021 worden toegelicht en beschikbaar blijven in het volgende jaar via de systematiek van derdengelden op de balans.

Overige kleine verschillen binnen dit taakveld behoeven geen toelichting (voordeel 2021 € 2.851, vanaf 2022 structureel voordeel € 10.930).

c. Taakveld Sportbeleid en activering (voordeel 2021 € 94.000, nadeel 67.500 in 2022)

Bevordering sportdeelname (voordeel 2021 € 94.000, nadeel € 67.500 in 2022)

Op bevordering sportdeelname verwachten wij een incidenteel voordeel van € 94.000. De coronamaatregelen voor sport, die het grootste gedeelte van het eerste halfjaar van 2021 van kracht waren, zijn van invloed geweest op de inzet vanuit sportbeleid en activering. Sport- en beweegactiviteiten hebben in deze periode (gedeeltelijk) stil gelegen en het organiseren van activiteiten in de wijk of bij/door de sportverenigingen was niet of slechts beperkt mogelijk. De laatste maanden van dit jaar gebruiken we om (alsnog) uitvoering te geven aan de inzet op bevordering van sport- en beweegdeelname, vanuit Neder-Betuwe Bloeit!, waaronder de uitvoering van de Sport- en Beweegvisie 2019-2030 valt.

Een aantal ambities en acties, die waren gepland voor 2021 en vanwege corona niet zijn gestart, worden doorgeschoven naar 2022. Dit betreffen diverse sport- en beweegactiviteiten en aanvullende ondersteuning voor sportverenigingen. Ook wordt de ijsbaan aan de Bonegraafseweg in Dodewaard heringericht met attributen die bewegen en sporten stimuleren (in verband met de herinrichting tot een multifunctioneel beweegpark voor individuele buitensport en outdoor activiteiten).

Wij stellen u voor om van het totale incidentele voordeel van € 94.000 een bedrag van € 67.500 te bestemmen voor 2022, zodat wij uitvoering aan deze plannen kunnen geven. Deze overheveling van € 67.500 werkt per saldo budgettair neutraal en moet u in relatie zien met de mutaties in reserve Algemene Reserve onder Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien.

Regeling Specifieke Uitkering Sportakkoord

Van het rijk ontvangen wij jaarlijks € 20.000 als Regeling Specifieke Uitkering Sportakkoord. Deze middelen zetten wij in voor het Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit!. In de meibrief 2021 hebben wij reeds gemeld dat deze uitkering in verband met corona in 2021 incidenteel met € 20.000 is verhoogd naar € 40.000. In september hebben wij een Herziene verleningsbeschikking ontvangen, waarin de uitkering nogmaals met € 45.142 is verhoogd naar € 85.142. Dit wordt in 2021 verwerkt als meer baten en meer lasten en is daarmee budgettair neutraal. In het najaar gaan wij ons beraden over de besteding van deze extra middelen. Mogelijk stellen wij bij de Jaarstukken 2021 voor om (een deel van) deze extra middelen te bestemmen voor 2022.

d. Sportaccommodaties (voordeel 2021 € 68.394, nadeel 2022 € 61.606, voordeel vanaf 2023 € 3.394)

Realisatie skate-/skeelervoorziening op multifunctioneel beweegpark (voordeel 2021 € 65.000, nadeel 2022 € 65.000)

Op dit taakveld is een incidenteel voordeel ontstaan van € 65.000, omdat de skate-/skeelervoorziening in Dodewaard nog niet is gerealiseerd. Wij stellen u voor om € 65.000 te bestemmen voor 2022, want deze skate-/skeelervoorziening zal deel uitmaken van de herontwikkeling tot het bovengenoemde multifunctioneel beweegpark (zie Taakveld 5.1). De realisatie van deze voorziening stond gepland voor 2020. De planvorming is een samenwerking van sportverenigingen en gemeente en vraagt om tijd en goede - fysieke - afstemming, die voor het tweede jaar op rij werd gehinderd vanwege corona. Daarom wordt u voor een tweede maal gevraagd om dit bedrag te bestemmen. In 2021 is het dankzij de inzet van de verenigingen gelukt om een eerste schets van de herontwikkeling op te leveren. Uitwerking en realisatie van een definitief ontwerp in 2022 is een nadrukkelijk streven van alle betrokkenen.

Deze overheveling werkt per saldo budgettair neutraal en moet u in relatie zien met mutaties in Algemene reserve onder Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien (€ 32.500) en reserve bovenwijkse voorziening onder programma 3 (€ 32.500).

Overige kleine verschillen behoeven geen toelichting (structureel voordeel 2021 € 3.394).

e. Taakveld Cult. presentatie, -productie en -partic. (voordeel 2021 € 149.678, nadeel 2022 € 219.991, nadeel vanaf 2023 € 101)

Welzijn en sociaal cultureel werk

Het traject 'accommodatiebeleid in relatie tot leefbaarheid' kon in 2021 niet worden uitgevoerd, vanwege de coronamaatregelen. De start en de uitvoering vragen om fysieke aanwezigheid.

Het traject wil een ondersteuning zijn voor de sociale cohesie in twee kernen. Zo'n versterking van de sociale infrastructuur zal ook haar weerslag hebben op het accommodatiebeleid, een beter en multifunctioneel gebruik van vooral de dorpshuizen (incidenteel voordeel € 81.000).

De actualiteit is dat corona heeft gezorgd voor langdurig minder ontmoeting en geen activiteiten.

De opstart en terugkeer van het verenigingsleven vraagt om inzet van onze inwoners. Dit is een extra motivatie om het traject in 2022 wel uit te voeren en zelfs rekening te houden bij de keuze voor de kernen. Want als we constateren dat in een bepaalde kern het verenigingsleven een actieve steun in de rug kan gebruiken bij een herstart en daarmee dorpshuizen gevuld blijven, dan kan dat.

Voor het budget accommodatiebeleid is met name de ontwikkeling tot het MFA Dodewaard speerpunt. In 2021 is gebleken dat er een breed gedragen wens is om ook De Bellefleur en De Hien bij deze ontwikkeling te betrekken. Gevolg hiervan is dat het project opnieuw moet worden ingericht en er in 2021 nog geen kosten zijn gemaakt voor de uitvoering. Dit voordeel (€ 68.000) zal binnen het totale voordeel worden meegenomen naar 2022.

De subsidieregeling dorpshuizen gebouwsubsidie loopt van 2020-2022. Het bedrag dat nog resteert (€ 12.500) wordt ingezet in 2022.

In de Decembercirculaire 2020 hebben wij middelen ontvangen als compensatie corona, voor de instandhouding van onze culturele infrastructuur (€ 58.390). Deze worden in 2022 ingezet voor een Nadere subsidieregeling ondersteuning culturele organisaties vanwege corona 2021, waarmee wij, compensatie kunnen bieden voor 2021. Dit is een voortzetting van de Nadere subsidieregeling ondersteuning culturele organisaties vanwege corona 2020 (zie onderstaand).

Wij stellen u voor om € 219.890 (zie bovenstaande viertal onderwerpen) te bestemmen voor 2022. Deze overhevelingen werken per saldo budgettair neutraal en moet u in relatie zien met de mutaties in reserve Algemene Reserve onder Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien.

Er is sprake van een incidenteel nadeel van € 70.000 in 2021. In de Septembercirculaire 2020 hebben wij middelen ontvangen als compensatie corona, voor de instandhouding van onze culturele infrastructuur. Bij de jaarstukken 2020 zijn de niet bestede Corona compensatiegelden van het Rijk bestemd voor 2021 in het budget corona gerelateerde kosten. Wij hebben een Nadere subsidieregeling ondersteuning culturele organisaties vanwege corona 2020 vastgesteld, waarmee culturele organisaties worden gecompenseerd voor 2020. Ter dekking hiervoor is een aanspraak gemaakt op het budget corona gerelateerde kosten. Het nadeel dient u dan ook in relatie te zien met het voordeel op taakveld overige baten en lasten onder Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien en is daarmee budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

Overige kleine verschillen binnen dit taakveld behoeven geen toelichting (nadeel 2021 € 212, vanaf 2022 structureel nadeel € 101).

f. Actualisatie uitvoering lopende investeringen (voordeel incidenteel 2021 € 45.799)

Na de afronding van de jaarstukken 2020 hebben wij de lopende investeringen geactualiseerd en in overeenstemming gebracht met de werkelijke standen per 1 januari 2021. Deze actualisatie heeft financiële effecten op de gecalculerde kapitaallasten.

Doordat uitvoering van lopende investeringen achterblijven, verschuift de realisatiedatum van de lopende investering met als gevolg dat het startjaar van afschrijven ook later plaats gaat vinden.

De financiële effecten van deze actualisatie leveren op het gebied van rente afschrijvingen (=kapitaallasten) voordelen op. Voor alle taakvelden binnen programma 6 komt het neer op een incidenteel voordeel van € 45.799. Het betreft hier in de bestuursrapportage najaar 2021 een incidenteel voordeel omdat de financiële effecten van deze actualisatie voor de jaren 2022 en verder verwerkt zijn in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025.

In de paragraaf financiering is een totaaloverzicht opgenomen waarin de financiële effecten per programma en taakveld zijn weergegeven.

g. Septembercirculaire 2021 (nadeel 2021 € 60.857 aflopend naar € 6.047 in 2024)

Voor de begrotingsbehandeling van de begroting 2022 bent u middels een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld van de financiële uitkomsten van de septembercirculaire 2021 inclusief budgetactualisatie met betrekking tot de jeugd- en Wmo-budgetten. Voor uitgebreide informatie verwijzen wij u derhalve terug naar de betreffende raadsinformatiebrief.

In deze bestuursrapportage vindt de financiële uitwerking plaats van de septembercirculaire 2021. Middels de septembercirculaire 2021 ontvangen wij Corona compensatie middelen voor Lokale cultuur (€ 51.383 incidenteel nadeel) en Buurt- en dorpshuizen (€ 9.474 incidenteel nadeel). Tevens is extra budget voor Toezicht en handhaving gastouderschap beschikbaar (nadeel structureel in 2022 € 5.932, in 2023 € 5.980 en in 2024 € 6.047).

Het nadeel verwerkt onder programma 6 dient u in relatie zien met het voordeel (toename van de algemene uitkering) verwerkt bij het taakveld Algemene uitkering onder Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien.

h. Diverse taakvelden kleine verschillen (nadeel structureel € 8.236)

Overige kleine verschillen behoeven geen toelichting

Mutaties in reserve

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen mutaties in reserves.

Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB, onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen

De volgende algemene dekkingsmiddelen zijn te onderscheiden:

- de algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- de lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- beleggingen, deelnemingen en financieringsfunctie;
- verhuur en diensten van derden (het beheer van activa, die voor de openbare dienst bestemd zijn).

Deze inkomsten zijn vrij besteedbaar en derhalve niet rechtstreeks aan een programma toe te rekenen.

De belangrijkste (financiële) ontwikkelingen in deze bestuursrapportage betreffen:

- de algemene uitkering: de financiële uitwerking van de meicirculaire 2021 en dan specifiek jaarschijf 2021. De jaarschijven 2022 en verder zijn opgenomen in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. Verder is in deze bestuursrapportage opgenomen de volledige financiële uitwerking van de septembercirculaire 2021 voor alle jaarschijven vanaf 2021. Voor de begrotingsbehandeling 2022 bent u hier afzonderlijk over geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief.

Overhead

Voor het onderdeel overhead is sprake van diverse (financiële) ontwikkelingen die bij de derde W-vraag (Wat mag het kosten?) zijn toegelicht. Zodoende verwijzen wij u voor meer informatie over dit onderdeel naar de derde W-vraag, taakveld overhead.

Vennootschapsbelasting (VPB)

Op grond van de jaarcijfers 2020 is de aangifte vennootschapsbelasting ingediend over jaar 2020. De uitkomst hiervan is dat de voorlopige aanslag van 2020 ad. € 30.884 uitkomt op een bedrag van nul euro. In de jaarstukken 2020 is melding gemaakt van de betaalde vennootschapsbelasting en nu melden we dat dit een voordeel betekent voor het jaar 2021. De verwachting is dat onze gemeente de komende jaren geen vennootschapsbelasting is verschuldigd.

Overige ontwikkelingen

Coronacompensatie voor inkomstenderving over 2020

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Rijksoverheid hebben afgesproken dat gemeenten reëel gecompenseerd worden voor inkomsten die zij vanwege corona in 2020 niet hebben ontvangen. In augustus hebben wij bericht gekregen van het Ministerie van BZK, dat Neder-Betuwe waarschijnlijk in aanmerking komt voor een dergelijke compensatie, die in ons geval eenmalig € 633.000 bedraagt. We hebben hierover echter nog geen definitief bericht gehad, naar verwachting wordt dit verwerkt in de decembercirculaire. Daarom verantwoorden wij deze extra inkomsten in de Jaarstukken 2021. Het Rijk heeft inmiddels ook aangekondigd dat we op basis van de jaarcijfers over 2021 mogelijk ook in aanmerking komen voor inkomstenderving over dat jaar.

Vrijval en inhuur

De gemeentelijke organisatie heeft een budget om zieke medewerkers te vervangen, wanneer het cruciaal is dat de betreffende werkzaamheden doorgaan. Daarnaast is het mogelijk om de vrijval van personeelsbudget (geld dat vanwege vacatures tijdelijk niet aan loonkosten wordt besteed) te gebruiken om werkzaamheden in die vacante periode op te vangen. Dat opvangen kan zowel gebeuren doordat medewerkers tijdelijk extra uren werken, of door tijdelijk extra capaciteit in te huren. Dat laatste is bijvoorbeeld nodig wanneer zeer specifieke functies lastig (snel) invulbaar zijn of wanneer kwartier gemaakt moet worden tot de functie vast kan worden ingevuld.

Op de peildatum van deze bestuursrapportage concluderen we dat er een balans is tussen de vrijval en de extra uitgaven voor inhuur en werkzaamheden. De taakstelling op inhuur waartoe in

de Begroting 2021 is besloten, zou daarmee gerealiseerd worden. Maar er zijn nog enkele onzekerheden voor het vierde kwartaal:

- Het is mogelijk dat er medewerkers hun baan opzeggen, waarna tijdelijk overbrugging nodig is totdat de vacature wordt opgevuld. Het hangt van de functie af of inhuur voor hetzelfde budget mogelijk is als dat er vrij valt. Voor sommige schaarse of specialistische functies is dat niet altijd het geval.
- We gaan ervan uit dat er wellicht nog extra (externe) personeelsinzet nodig is om een aantal prioriteiten voor de komende maanden te kunnen uitvoeren. De ambtelijke organisatie is volop bezig om allerlei ambities uit te voeren, zoals het programma Klimaat en Duurzaamheid, de visieontwikkeling Ochten Oost, de invoering van de nieuwe Wet inburgering, de invoering van het woonplaatsbeginsel voor de Jeugdwet, vroegsignalering bij schulden, de voorbereiding van de randweg Opheusden en samenwerking voor (passend) onderwijs en jeugdhulp. Verder signaleren we in het sociaal domein een toename van (complexe) zorgvragen. Tegelijkertijd zijn er een hoop voornemens vanwege de coronapandemie vertraagd geraakt, ook die raken dit najaar weer op stoom. En we werken op een aantal bedrijfsvoeringsterreinen hard om de basis op orde te krijgen. Het college overlegt met het management om hierin prioriteiten te stellen en waar nodig de capaciteit tijdelijk te verhogen om de belangrijkste ambities en verbetertrajecten te kunnen realiseren.

Of deze onzekerheden een overschrijding met zich meebrengen, is nu nog niet te zeggen. Uiteraard komen wij hierop terug in de Jaarstukken 2021.

Verbonden partijen

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Zorgen dat wij tegen zo min mogelijke kosten voor korte of lange periode financieringen kunnen krijgen

- De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er zijn geen actuele ontwikkelingen.

Regionaal Archief Rivierenland

Welke beleidsdoelstellingen wilde de verbonden partij voor ons bereiken en wat zou de verbonden partij daarvoor doen?

Beheer van de overgebrachte archiefbescheiden van de deelnemers

- Adequaar archiefbeheer: zorgen voor voldoende financiële middelen en faciliteiten om het archiefbeheer conform de wettelijke regels uit te voeren.
- Opleiding en faciliteiten medewerkers en vrijwilligers: medewerkers en vrijwilligers van het Regionaal Archief Rivierenland voldoende toerusten om het beheer op juiste wijze te doen.
- Toezicht en advisering: via periodiek overleg en het jaarlijkse inspectieverslag aan de raad verantwoording afleggen aan de deelnemende gemeenten.
- Dienstverlening: door het organiseren van tentoonstellingen, lezingen en andere geschiedkundige bijeenkomsten een breed publiek voorzien van een goede, klantvriendelijke dienstverlening. De ingebruikname van de applicatie MijnStudiezaal en de persoonlijke omgeving voor eigen historisch onderzoek bevorderen het gemak van het zoeken en bewaren van gegevens.
- Openbaarheid van archieven: het digitaal ontsluiten van documenten en gegevens bevordert de openbaarheid. Publicatie van archiefstukken is een vorm van actieve openbaarheid van het weergeven van oude documenten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er zijn geen actuele ontwikkelingen.

Wat mag het kosten?

Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2021	2022	2023	2024
a.	Overhead	139.597	424.123	140.327	109.127
b.	Overige baten en lasten	-149.699	0	0	0
c.	Vennootschapsbelasting (VpB)	-30.884	0	0	0
<u>Diverse taakvelden:</u>					
d.	Meicirculaire 2021	-1.280.688	0	0	0
e.	Septembercirculaire 2021	-676.609	-1.439.071	-1.793.928	-1.703.449
f.	Actualisatie uitvoering lopende investeringen	-229.068	0	0	0
Totaal		-2.227.351	-1.014.948	-1.653.601	-1.594.322

a. Overhead (nadeel 2021 € 139.597 aflopend naar nadeel € 109.127 in 2024)

Binnen het taakveld Overhead is sprake van diverse (financiële) ontwikkelingen. Hieronder een tabel met de belangrijkste (financiële) ontwikkelingen met daaronder een korte toelichting per onderwerp.

Taakveld Overhead	2021	2022	2023	2024
Doorontwikkeling financiële informatievoorziening	16.800	230.000	31.200	0
Verlenging inhuur CISO	0	50.000	0	0
Personele lasten	122.966	144.334	109.338	109.338
Kleine verschillen	-169	-211	-211	-211
Totaal door te schuiven budgetten	139.597	424.123	140.327	109.127

Doorontwikkeling financiële informatievoorziening

We gaan verder met de doorontwikkeling van de financiële informatievoorziening om daarmee de reeds gezette stappen te vervolgen. Het doel van deze doorontwikkeling is moderne, geoptimaliseerde en geïnnoveerde financiële werkprocessen die organisatie en bestuur ondersteunt bij het behalen van ambities. Met de oplevering van dit project blijven we in control en kunnen we blijven voldoen aan de informatiebehoefte van de raad en interne en externe stakeholders. Dit levert in 2021 een incidenteel nadeel van €16.800, in 2022 per saldo € 230.000 (in het IBP was reeds 100.000 euro beschikbaar gesteld) en in 2023 € 31.200. Voorgesteld wordt om de incidentele lasten van dit project te dekken middels een onttrekking uit de algemene reserve. Zodoende ziet u verderop bij mutaties in reserve de dekking van dit project terugkomen en betreft dit per saldo een budgettair neutrale financiële verwerking in deze bestuursrapportage.

Verlenging CISO (incidenteel nadeel van € 50.000 in 2022)

Elke gemeente dient de rol van Chief information security officer CISO belegd te hebben in haar organisatie. Een CISO is verantwoordelijk voor de informatieveiligheid en het toezicht daarop. In het verleden was deze rol belegd bij de Informatiemanager. Na het vertrek van de voormalige Informatiemanager is voor de rollen van Informatiemanager en CISO apart ingehuurd. Omdat de functie van CISO moeilijk in te vullen is, hebben we besloten om de inhuur van de CISO te verlengen totdat structurele invulling is gevonden. Dit levert een incidenteel nadeel op van € 50.000 in 2022.

Personele lasten (structureel nadeel van € 122.966 in 2021, aflopend naar € 109.338 in 2024)

Jaarlijks vinden er periodieke verhogingen plaats op basis van de salarisinschaling van de medewerkers in dienst. In het verleden werden deze periodieke verhogingen opgevangen binnen

de stelpost cao die feitelijk bestemd is voor de indexeringen binnen de cao gemeente (ambtenaren) en de circulaires van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (politieke ambtsdragers), oftewel loonindexeringen. Door vacatures vaker in te vullen met medewerkers in dienst in plaats van inhuur en de verjonging van het personeel, ontstaan er meer en vaker periodieke verhogingen van het salaris. Door deze ontwikkeling is in de achterliggende jaren gebleken dat de stelpost cao vaak onvoldoende was om deze loonontwikkelingen, naast de loonindexeringen, op te vangen. Om dit te doorbreken wordt voorgesteld om de periodieke verhogingen jaarlijks apart in beeld te brengen en niet langer te financieren van de stelpost cao om zodoende een verbeteringslag te maken. Voortaan zal deze actualisatie jaarlijks worden meegenomen bij de ontwikkelingen voor de begroting van het volgend boekjaar. Per saldo betekent dit een structurele stijging van € 109.338 (nadeel). Daarnaast zijn er personele ontwikkelingen die worden meegenomen in deze actualisatie die betrekking hebben op de jaarschijven 2021 en 2022.

Overige kleine verschillen binnen dit taakveld behoeven geen toelichting (voordeel 2021 € 169 en vanaf 2022 structureel € 211).

b. Overige baten en lasten (incidenteel voordeel 2021 € 149.699)

Budget coronagerelateerde kosten (incidenteel voordeel € 208.199)

Bij de jaarstukken 2020 is een bedrag van € 256.507 bestemd voor 2021. Het betrof compensatie voor corona die we van het Rijk hadden ontvangen en die nog niet was benut in 2020. Voor 2021 is op dit moment vanuit dit budget een bedrag van € 208.199 besteed aan verschillende extra uitgaven en werkzaamheden vanwege COVID-19:

- € 15.254 aan meerkosten en inhaalzorg Wmo;
- € 50.945 aan meerkosten en inhaalzorg Jeugd;
- € 10.000 aan tijdelijke uitbreiding van schoolmaatschappelijk werk;
- € 62.000 aan tijdelijke uitbreiding van de consulentcapaciteit voor complexe gezinssituaties;
- € 70.000 voor een regeling voor lokale culturele instellingen.

Op de verschillende programma's is de inzet van dit geld als extra budget verwerkt. Zodoende ziet u hier onder Algemene Middelen, Overhead, VPB en Onvoorzien de aframing van de post coronagerelateerde kosten als totaal incidenteel voordeel terug van € 208.199 voor 2021.

Taakstelling De Eng (incidenteel nadeel € 58.500)

Onder dit taakveld vallen ook in de begroting opgenomen taakstellende bezuinigen die og gerealiseerd dienen te worden. In dit geval betreft het de taakstellende bezuiniging sport van € 58.500. In de kadernota 2019-2022, de begroting 2019 en de eerste bestuursrapportage 2020 is reeds aangegeven, dat de taakstellende bezuinig alleen realiseerbaar is op het moment dat een deel van de sporthal wordt afgestoten/verkleind. De bezuiniging moet worden gezien in relatie tot de herontwikkeling van De Eng in Dodewaard (het proces MFA Dodewaard binnen accommodatie beleid). Zolang de MFA niet is gerealiseerd, is ook deze bezuiniging niet te realiseren. Zodoende is deze bezuiniging op Sport voor het jaar 2021 niet realiseerbaar en ziet u deze als last in deze bestuursrapportage terugkomen.

c. Vennootschapsbelasting (VpB) (incidenteel voordeel 2021 € 30.884)

Op grond van de jaarcijfers 2020 is de aangifte vennootschapsbelasting ingediend over jaar 2020. De uitkomst hiervan is dat de voorlopige aanslag van 2020 ad. € 30.884 uitkomt op een bedrag van nul euro. In de jaarstukken 2020 is melding gemaakt van de betaalde vennootschapsbelasting en nu melden we dat dit een voordeel betekent voor het jaar 2021. De verwachting is dat onze gemeente de komende jaren geen vennootschapsbelasting is verschuldigd.

d. Meicirculaire 2021 (incidenteel voordeel 2021 € 1.280.688)

In de Kadernota 2022-2025 bent u al geïnformeerd over de uitkomsten van de meicirculaire 2021. Vanaf jaarschijf 2022 is deze reeds verwerkt in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. De jaarschijf 2021 (voordeel € 962.084) is in deze bestuursrapportage financieel verwerkt.

In totaliteit is voor 2021 sprake van een toename in de algemene uitkering van € 1.315.710. Dit incidentele voordeel moet u in relatie zien met de incidentele lasten opgenomen onder programma 3 (€ 35.406) en 5 (€ 265.306) en bij programma 2 (€ 9.813) en 6 (€ 8.079) onder de kleine verschillen. Tevens is binnen het onderdeel algemene dekkingsmiddelen sprake van een vereffening van de bommenregeling 2020 ter hoogte van € 35.022. Zodoende komt u binnen de algemene dekkingsmiddelen voor 2021 op een incidenteel voordeel uit van € 1.280.688 (€ 1.315.710 - € 35.022).

Voor een verdere onderbouwing van de inhoud van de meicirculaire 2021 verwijzen wij u naar de informatie die in bijlage 1 bij de kadernota 2022- 2025 is opgenomen.

e. Septembercirculaire 2021 (voordeel 2021 € 676.609, oplopend naar € 1.703.449 voordeel in 2024)

Voor de begrotingsbehandeling van de begroting 2022 bent u middels een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld van de financiële uitkomsten van de septembercirculaire 2021 inclusief budgetactualisatie met betrekking tot de jeugd- en Wmo budgetten. Dit laatste in verband met de mogelijkheden hoe om te gaan met de extra te ontvangen jeugdmiddelen voor 2022 en de mogelijkheid om hiervoor een stelpost op te nemen vanaf 2023. Voor uitgebreide informatie verwijzen wij u derhalve terug naar de betreffende raadsinformatiebrief.

In deze bestuursrapportage vindt de financiële uitwerking plaats van de septembercirculaire 2021 plaats. Middels de septembercirculaire 2021 is sprake van een toename van de algemene uitkering ter hoogte van € 676.609 voor 2021 oplopend naar € 1.050.299 voor 2024 met een extra hoge piek voor 2022 in verband met de toegekende extra jeugdmiddelen voor dat jaar. Uiteraard dient u de toename van de algemene uitkering is combinatie te zien met de extra opgenomen lasten op programma 5 (€ 183.123 voor 2021, aflopend naar minder lasten van € 33.312 in 2024) en programma 6 (€ 60.857 voor 2021, aflopend naar € 6.047 in 2024).

Binnen het onderdeel algemene dekkingsmiddelen is ook sprake van diverse bijstellingen in de lasten. Hierbij dient u te denken aan de bijstellingen van de stelpost loon- en prijsindexering 2022, het aframen van de in de kadernota 2022 opgenomen stelpost herverdeeffect algemene uitkering vanaf 2023 en het vereffenen van de stelpost jeugdmiddelen 2022.

Aanvullend is, zoals in de raadsinformatiebrief staat opgenomen, een stelpost extra te ontvangen jeugdmiddelen opgenomen vanaf 2023 ter hoogte van € 1.169.940, die geleidelijk aan meerjarig afloopt. Het bedrag betreft 75% van de mogelijk extra te ontvangen jeugdmiddelen na definitieve besluitvorming van ons nieuw kabinet.

Uiteraard dient u de concrete extra jeugdmiddelen voor 2022 en de opgenomen stelpost vanaf 2023 in samenhang te zien met de budgetactualisatie voor jeugd en Wmo budgetten zoals deze uitvoerig in de raadsinformatiebrief zijn toegelicht en ook staan opgenomen in deze bestuursrapportage bij programma 5.

Per saldo is binnen het onderdeel algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en onvoorzien zodoende sprake van een voordeel van € 676.609 voor 2021, oplopend naar € 1.703.449 in 2024.

f. Actualisatie uitvoering lopende investeringen (incidenteel voordeel 2021 € 229.068)

Na de afronding van de jaarstukken 2020 hebben wij de lopende investeringen geactualiseerd en in overeenstemming gebracht met de werkelijke standen per 1 januari 2021. Deze actualisatie heeft financiële effecten op de gecalculerde kapitaallasten.

Doordat uitvoering van lopende investeringen achterblijven, verschuift de realisatiedatum van de lopende investering met als gevolg dat het startjaar van afschrijven ook later plaats gaat vinden. De financiële effecten van deze actualisatie leveren op het gebied van rente afschrijvingen (=kapitaallasten) voordelen op. Voor alle taakvelden binnen dit overzicht komt het neer op een incidenteel voordeel van € 229.000. Het betreft hier in de bestuursrapportage najaar 2021 een incidenteel voordeel omdat de financiële effecten van deze actualisatie voor de jaren 2022 en verder verwerkt zijn in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025.

In de paragraaf financiering is een totaaloverzicht opgenomen waarin de financiële effecten per programma en taakveld zijn weergegeven.

Specificatie budget onvoorziene uitgaven

Bestedingen en verloop van het budget onvoorziene uitgaven:				
	Begroting 2021		Besteed budget	Restant budget
	voor wijziging	na wijziging		
Budget 2021	-50.000	-50.000	18.000	-32.000
Programma:	Begrotingsw. in raadsvergadering d.d.		Bedrag:	Onderwerp:
6	meibrief 2021		18.000	Onderzoek klimaatventilatie Lodenstein College
		Totaal:	18.000	

Mutaties in reserve

Algemene Dekkingsmiddelen Mutaties in reserves					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)		2021	2022	2023	2024
a.	Algemene Reserve	408.527	-937.803	30.963	97.281
Totaal		408.527	-937.803	30.963	97.281

De mutaties in de algemene reserve hebben in totaliteit een budgettair neutraal financieel effect in deze bestuursrapportage. U dient namelijk de mutaties in de algemene reserve in samenhang te zien met de budgettaire afwijkingen die gemeld worden op de verschillende programma's en taakvelden. In de tabel hieronder ziet u een specificatie van de verschillende mutaties die plaatsvinden.

Eenzijds is sprake van het doorschuiven van budgetten van 2021 naar 2022 voor in totaal € 804.090. Anderzijds betreft het een tweetal specifieke onderwerpen waardoor mutaties in de algemene reserve plaatsvinden. De omzetting naar een nieuwe reserve Verkeer en vervoer en de incidentele dekking van het project financiële informatievoorziening.

Mutaties in de algemene reserve	2021	2022	2023	2024
Door te schuiven budgetten van 2021 naar 2022				
P1 Taakveld Bestuur	39.000	-39.000		
P3 Taakveld Wonen en bouwen, toezicht en handhaving	110.000	-110.000		
P3 Taakveld Wonen en bouwen, huisvesting arbeidsmigranten	20.000	-20.000		
P3 Taakveld Wonen en bouwen, woonbeleid	9.000	-9.000		
P4 Taakveld Economische ontwikkeling	10.000	-10.000		
P4 Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	57.500	-57.500		
P4 Taakveld Economische promotie	25.000	-25.000		
P5 Taakveld Inkomensregeling	19.700	-19.700		
P5 Taakveld Geescaleerde zorg	71.000	-71.000		
P5 Taakveld Volksgezondheid	123.000	-123.000		
P6 Taakveld Sportbeleid en activering	67.500	-67.500		
P6 Taakveld Sportaccommodaties	32.500	-32.500		
P6 Taakveld Culturele presentatie, productie en participatie	219.890	-219.890		
Totaal door te schuiven budgetten	804.090	-804.090	0	0
Overige mutaties in de algemene reserve				
P3 Taakveld Verkeer en vervoer, omzetting naar nieuwe reserve verkeer en vervoer	-378.763	96.287	62.163	97.281
AD Taakveld Overhead, dekking project financiële informatievoorziening	-16.800	-230.000	-31.200	0
Totaal overige mutaties in de algemene reserve	-395.563	-133.713	30.963	97.281
Totaal aan mutaties in de algemene reserve	408.527	-937.803	30.963	97.281

Voor meer informatie over de mutatie in de algemene reserve verwijzen wij u naar het betreffende programma en taakveld.

PARAGRAFEN

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

IBOR uitvoeringsplannen met financiële deel

In september 2021 heeft u het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte vastgesteld (het IBOR). In december 2021 worden de IBOR uitvoeringsplannen met het financiële deel, de zogenaamde assetsheets in uw raad behandeld. Dit is tegelijk met deze bestuursrapportage najaar 2021. In de begroting 2022 (paragraaf onderhoud kapitaalgoederen) hebben we hier ook aandacht aan besteed.

Paragraaf 4 Financiering

Algemeen

Wij melden u in deze paragraaf de belangrijkste ontwikkelingen ten opzichte van de begroting 2021.

Financieringspositie

De staat van investeringen is voor het jaar 2021 geactualiseerd. Hieruit komt een vrijval van kapitaallasten die verder is uitgewerkt over de programma's in deze bestuursrapportage van € 361.000. De vrijval van kapitaallasten (= rente en afschrijving) wordt o.a. veroorzaakt door het feit dat investeringen worden doorgeschoven en/of vertraging in de uitvoering van de investering.

De actualisatie van de lopende investeringen met als gevolg aanpassingen van de kapitaallasten heeft ook effect op de financieringspositie en deze is opnieuw beoordeeld. Binnen het taakveld treasury is rekening gehouden met een stelpost af te sluiten leningen.

Als gevolg van o.a. achtergebleven uitvoering zijn er in 2021 geen langlopende leningen aangetrokken en de verwachting is dat de rest van het jaar dit ook niet nodig zal zijn. Dit levert per saldo een voordeel op van € 194.000. Indien blijkt dat er in de loop van 2021 behoefte is aan extra liquide middelen, dan wordt dit eerst gefinancierd met kort geld omdat hiermee de ruimte van de kasgeldlimiet optimaal wordt benut. Conform de wet FIDO mag de gemeente een deel van haar financieringsbehoefte opvangen binnen de kasgeldlimiet. Dit voordeel is gemeld bij de derde W-vraag bij algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien.

De meerjarige uitwerking van de effecten uit de actualisatie van de kapitaallasten en financieringsbehoefte zijn verwerkt in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025.

Rentebeleid

In onze beleidsvoornemens zijn wij tot op heden uitgegaan van een rentepercentage van 2% voor het aantrekken van langlopende geldleningen van 20 jaar. Wij hebben daarbij ook aangegeven dat daarbij het voorzichtigheidsprincipe wordt gehanteerd. Dit is echter niet realistisch meer omdat de rente voor langlopende geldleningen momenteel ca. 0,54% is. In de begroting 2022 wordt daarom nu gerekend met 1% rente. Daarbij is ook rekening gehouden met schommelingen van het rentepercentage en het feit dat wij vanuit het verleden nog leningen hebben lopen met een hoger rentepercentage dan nu het geval is.

Overzicht financiële effecten financiering door actualisatie lopende investeringen per programma/taakvelden

Taakveld	Omschrijving taakveld	Bedrag	
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	4.423	
2.1	Verkeer en vervoer	-263.364	
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.006	
7.4	Milieubeheer	-3.955	
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	15	
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-2.113	
8.3	Wonen en bouwen	-1.200	
		-267.200	3. Fysieke Leefomgeving
3.2	Fysieke Bedrijfsinfrastructuur	-33.288	
3.4	Economische promotie	-2.820	
		-36.108	4. Economie
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	909	
		909	5. WMO, Jeugdzorg en Participatiewet
4.2	Onderwijshuisvesting	9.288	
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.071	
5.1	Sportbeleid en activering	-21.500	
5.2	Sportaccomodaties	-7.423	
5.3	Cult.presentatie, - productie en partic.	-23.093	
		-45.799	6. Onderwijs, Sport en Welzijn
0.4	Overhead	-35.291	
0.5	Treasury	-193.735	
		-229.026	7. Alg. Dekk.Midd, Overhead, VPB en Onvoorzien
	Totaal	-577.224	

Toelichting:

Indien de afwijkingen per taakveld groter zijn dan € 25.000 dan is dit apart toegelicht bij de betreffende programma's

Afwijkingen kleiner dan € 25.000 worden verantwoord onder de overige kleine verschillen

TOTAALOVERZICHT VAN FINANCIËLE AFWIJKINGEN PER PROGRAMMA

Mutaties op programmaniveau						
			2021	2022	2023	2024
Programma	1	Bestuur en Dienstverlening	-39.000	39.000	0	0
Programma	2	Openbare Orde en Veiligheid	9.813	0	0	0
Programma	3	Fysieke Leefomgeving	-941.925	91.307	36.656	-50.372
Programma	4	Economie	-128.608	92.500	0	0
Programma	5	WMO, Jeugd en participatie	259.944	1.021.048	1.086.038	1.399.585
Programma	6	Onderwijs, Sport en Welzijn	-293.463	378.241	-1.841	-1.774
Programma	7	Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en onvoorzien	-	-	-1.653.601	-1.594.322
Programma	R	Mutaties Reserves	1.435.183	-977.543	-22.042	98.726
Doorwerking bestuursrapportage najaar 2021			-	-	-	-
			1.925.407	-370.395	-554.790	-148.157